

ეკლესია - ვენახი

„მე ვარ ვენახი და თქვენ რტონი“ (იოან. 15.5).

ქრისტეს მორწმუნენი თითქოსდა ორ ჯგუფად იყოფიან: ერთნი იესუ ქრისტესაგან მიწიერი ცხოვრების კეთილდღეობას ელიან, მეორენი - მარადისობაში სულის ცხონებას. ერთნი ეკლესიას ერთგვარ ორგანიზაციად აღიქვამენ, თუმცა სრულყოფილ, ღმრთაებრივ, მაგრამ მაინც ორგანიზაციად, რომლის წევრები (როგორც ეს სხვა ნებისმიერ ორგანიზებულ კავშირში ხდება) ერთმანეთთან ერთობლივი მიზნებით, მრწამსითა და შეხედულებებით არიან დაკავშირებულნი, - ორგანიზაციად, რომლის ძირითადი დანიშნულება მიწიერი ცხოვრების კეთილდღეობაა, მასში სიმშვიდის, წესრიგის, ამალღებული იდეალების, ადამიანთა საზოგადოების სრულყოფის შემოტანაა. მთელი მათი მოლოდინი ძირითადად მიწიერისა და დროებითისაკენ არის მიმართული.

მორწმუნეთა მეორე ნაწილი ადამიანის მიწიერ ცხოვრებას უმნიშვნელო, დაუსრულებელი მარადისობის წინამდებარე ეტაპად მიიჩნევს. მორწმუნეთა პირველი ჯგუფისთვის - ქრისტე არის წინასწარმეტყველი, მასწავლებელი, დედამიწაზე ბედნიერი, მშვიდობისა და ერთობის მეუფების დამამკვიდრებელი. მეორე ჯგუფისათვის - იესუ ქრისტე - არის თესლი, საწყისი, წყარო და თავი ახალი, მის განხორციელებამდე არარსებული ორგანიზმისა, მფლობელი ახალი, ადამიანთათვის აქამდე უცნობი, არსობრივად სხვაგვარი ცხოვრების წესისა. ეს არის უმთავრესი ქრისტიანობაში, სხვა დანარჩენი თითქოსდა მეორეხარისხოვანია და ამ ძირითადის მხოლოდ ბუნებრივ დანართს შეადგენს. მაშ, ასე, - ქრისტეს ეკლესია არა მხოლოდ „ორგანიზაცია“ - იგი ცოცხალი ორგანიზმია, სხეული ქრისტესი, სულიწმიდით განმსჭვალული, რომლის თავი - ქრისტეა.

ამ ცნების განმარტებისათვის მოვიყვანთ საყურადღებო ანალოგიას: თავად უფალი, როდესაც თავის თავს ვენახს ადარებს, ხოლო მისდამი მორწმუნეთ - რტონებს, გვიჩვენებს სახეს იმისა, რაც ხორციელდება მის ეკლესიაში. ვენახის მსგავსია ეკლესია - ეს ქრისტეს სხეული. მოდით დავაკვირდეთ, რა ხდება ცოცხალ ვენახში, როდესაც ის იწყებს ზრდას? რაღაც ძალა მასში, რომელსაც ჩვენ „სიცოცხლეს“, „მცენარეულ სულს“ ვუწოდებთ - მიწისაგან იღებს უსიცოცხლო, არაორგანულ ნივთიერებას და თავის სიცოცხლეს ანიჭებს, ორგანულსა და ცოცხალს ხდის მას. ასევე ეკლესიაშიც - ძალი ქრისტესი იღებს უსიცოცხლოს (ე.ი. მხოლოდ ფიზიკურად ცოცხალს), შეიწოვს თავის სხეულში და უბოძებს მას უზენაესი წესის ცხოვრებას - მარადიულ ცხოვრებას, ხრწნადს გარდაქმნის უხრწნელად (I კორ. 15. 42-53). ეს მსგავსია იმისა, როგორც ადამიანის ორგანიზმი ლეზულობს მცენარეულ საკვებს, და ის, რაც ცოცხლობდა მხოლოდ მცენარეული სიცოცხლით, ადამიანში შეწოვის შემდეგ, იწყებს ადამიანური ცხოვრებით არსებობას, ხოლო ადამიანის ორგანიზმი მის მიერ უკვე შეთვისებული მცენარეულით ცხოვრობს.

ასევე ქრისტეს სხეულის ნაწილად ქცეული ადამიანიც იწყებს ცხოვრებას ქრისტეში, ხოლო ქრისტე იწყებს ცხოვრებას მასში. და აი: ჩვენი სხეულის ყოველი უჯრედი დამოუკიდებელი ცხოვრებით ცხოვრობს, მაგრამ ამ ცხოვრების გარდა მათ კიდევ სხვა ცხოვრებაც გააჩნიათ - ის, რომელსაც ჩვენი პიროვნული სული ანიჭებს მათ.

ვინაიდან ყველა ეს უჯრედი ჩვენში ცხოვრობს, ხოლო ჩვენ მათში, მათ საერთო ცხოვრება და ურთიერთკავშირი გააჩნიათ. თუ ჩვენ გარდავიცვლებით, მაშინვე უსულო სხეულში ეს უჯრედები, რომლებიც თუმცა ჯერ კიდევ ინარჩუნებენ მცირე ხნით თავიანთ სიცოცხლეს, კარგავენ ჩვენში სიცოცხლეს და ურთიერთმორის კავშირს.

და აი მოციქულიც თითქოსდა ასე ამბობს: „როდესაც მე ქრისტეს სხეულის ნაწილი შევიქმენი, თუმც ცოცხალი ვიყავი უჯრედის მსგავსად, შეიცვალა ჩემი ცხოვრების ცენტრი, მისი აზრი და მნიშვნელობა“, „და მე კი აღარ ვცოცხლობ, არამედ ქრისტე ცოცხლობს ჩემში“ (გალატ. 2.20). ჩვენი სხეულის უჯრედს რომ ჩვენი პირადი ადამიანური ცხოვრების შეცნობა და გაგება

შეეძლოს, მაშინ, ალბათ, ასე იტყოდა: “მე ცოცხალი ვარ, მაგრამ ვცოცხლობ უკვე არა მე, არამედ ჩემში ცოცხლობს ეს ადამიანი”. და მხოლოდ იმ უჯრედს შეუძლია, მთელი ორგანიზმის ცხოვრება გაიზიაროს, რომელიც უარს იტყვის თავის დამოუკიდებელ ცხოვრებაზე”. “რომ იხსნა სული თვისი, უნდა წარიწყმიდო იგი” (ლუკ. 9.24).

სიცოცხლე რომ მოიპოვო - თავდაპირველად უარი უნდა თქვა ინდივიდუალურ ცხოვრებაზე. იმისათვის, რომ მკვდარმა ნივთიერებებმა, მიწამ, მტვერმა სიცოცხლე მოიპოვონ, აუცილებელია, რომ მათ შეწყვიტონ “სიცოცხლე” თავიანთი პირვანდელი არსებით; მათ უნდა იცხოვრონ ვენახში, უნდა იცხოვრონ ვენახით.

უფალი ბრძანებს, რომ იგი ახალი არსების, ახალი ორგანიზმის (და არა ორგანიზაციის) საწყისია, რომ იგი თავია ამ არსებისა, ხოლო მისი მორწმუნენი - მისი მიმდევრები - ამ ორგანიზმის წევრები არიან; და როგორც მას აქვს თავის თავში უხრწელი სიცოცხლე, ასევე მხოლოდ მის ნაწილებს შეუძლიათ იქონიონ მარადიული ცხოვრება: „რომელსა ჰრწმენეს ძე, აქუნდეს ცხოვრება საუკუნოა, ხოლო რომელი ურჩ იყოს ძისა, არა იხილოს ცხოვრება” (იოან. 3.36), “მე ვარ ვენახი, და თქვენ რტონი; რომელი დაადგრეს ჩემ თანა, და მე მის თანა, ამან მოიღოს ნაყოფი მრავალი... უკუეთუ ვინმე არა დაადგრეს ჩემ თანა, განვარდეს გარე, ვითარცა ნასხლევი და განხმეს” (იოან. 15. 5-6). “მე ვარ აღდგომა და ცხოვრება, რომელსა ჰრწმენეს ჩემი, მო-ღათუ-კუდეს, ცხონდეს და ყოველი რომელი ცოცხალ არს და ჰრწმენეს ჩემი, არა მოკვდეს იგი უკუნისამდე...” (იოანე 11. 25-26).

ქრისტე თავის მორწმუნეთ “ორგანიზაციაში” როდი იზიდავს, არამედ იერთებს თავის თავთან მათ, თავის ცხოვრებაში შეჰყავს ისინი - მსგავსად ვენახისა, რომელიც მიწისაგან იწოვს წვეს. აქ აღესრულება გონებისათვის მიუწვდომელი და მხოლოდ რწმენით მისაღები უდიდესი საიდუმლო. მაგრამ ყოველივე ეს რა იდუმალებით მოცული და ბოლომდე მიუწვდომელია, რაც ხდება ზრდად ვაზში, როდესაც ის შეუხედავი მიწისაგან იღებს მოლეკულებს და მათგან ქმნის მაგარ ღეროს, განავრცობს ხვიარა რტოებს, გამოაქვს ყვავილი, მტევნებს აესებს ტკბილი წვენი - და ყოველივე ეს სასწაულებრივად იძერწება მტერისა და უსიცოცხლო ნივთიერებისაგან, რომლებსაც ჩვენ ფეხქვეშ ვთელავთ. მაგრამ ეს “პატარა საიდუმლოება” სახეა საიდუმლოებათა საიდუმლოებისა.

და თუ ჩვენ სწორედ აი ასე უყურებთ ეკლესიას, როგორც ცოცხალ ორგანიზმს, მაშინ გაგვიადვილდება გაგება იმისა, თუ რა ხდება დღეს მართლმადიდებლურ სამყაროში; უფრო ადვილად გავიგებებთ გზას თანამედროვე ქაოსსა და წყევდიადში, რომლებიც უფრო და უფრო ამძიმებენ მორწმუნეთა სულს. მაშინ შევძლებთ დავძლიოთ და თავი დავაღწიოთ იმ ცდუნებებს, რომლებიც ცდილობენ ჩრდილი მიაყენონ ეკლესიას, ზოგჯერ კი მას სიკვდილის ზღურბლზე მყოფად წარმოგვიდგენენ. ამჟამად ხალხი ხშირად ბრკოლდება იმით, რომ მართლმადიდებელი ეკლესიის თანამედროვე წარმომადგენელნი აღარ გვანან ძველ ქრისტიანებს, და ამიტომ ჰგონიან, რომ ეს აღარ არის ის ძველი ეკლესია, რომელიც იესუ ქრისტემ დააფუძნა დედამიწაზე.

მაგრამ, თუ ჩვენ ვაღიარებთ, რომ ეკლესია არაა ქრისტიანული პარტია, კავშირი ან ორგანიზაცია, არამედ ესაა ტაძარი, რომელშიც ცხოვრობს სულიწმიდა, ქრისტეს სხეული, ცოცხალი ორგანიზმი და მორწმუნეთა დიდი უმრავლესობისათვის ესაა ცხოვრება ქრისტეში - მაშინ ეს გაუგებრობა ყოველგვარ აზრს დაკარგავს. ასეთი შეხედულებისას - თითოთ მინიშნება ცალკეულ უღირს ქრისტიანზე, თუგინდ მღვდელსა თუ მღვდელმთავარზე, ანდა ეკლესიის ეპისკოპოსთა დიდ ჯგუფზე, რომელთაც ბევრ რამეში გადაუხვიეს მართლმადიდებლობისაგან... - ეს იგივე იქნება, ტოტემბგაშლილ ხესთან რომ მიხვიდე, მის ტანზე არსებულ ფულუროზე მიუთითო და თქვა: თქვენ ამტკიცებთ, რომ ხე ცოცხლობს - რომ იგი ცოცხალი და რეალურია, მაგრამ შეხედეთ, აქ ხომ ნაფშენებით ამოვსებული ცარიელი ადგილია”...

ან მოვიყვანოთ სხვა სახის მაგალითი: ადამიანის სხეულზე “ავთვისებიანი სიმსივნე” ამოიზარდა - ასე დაადგინეს ექიმებმა. იბადება კითხვა: ადამიანი ცოცხლობს მთელს სხეულში. მის ხელსა და ფეხშიც სიცოცხლეა, - ცოცხლობს კი ადამიანი ამ “სიმსივნეში”? სანამ “სიმსივნე” მგრძობიარეა და ადამიანი გრძობს მასში ტკივილს, მანამდე შეიძლება ითქვას - იგი მასში ჯერ კიდევ ცოცხლობს, მაგრამ თუ მგრძობიარეობა დაკარგულია - იგი უკვე აღარ არის სხეულის ნაწილი. ამგვარად, თუ ვინმე მორწმუნეთაგან აღარ ისმენს ძმათა და მამათა დარიგვ-

ბებს, მაშინ იგი ხდება, “ვითარცა მეზუერე და წარმართი” (მათ. 18. 17), როგორც ვაზისაგან მოკვეთილი რტო.

მაგრამ ასე არ იქნებოდა, ეკლესია მხოლოდ ორგანიზაცია რომ ყოფილიყო. მაშინ - ეკლესიის “ხელმძღვანელთა” ჭეშმარიტი სულის მცირედი გადახრის შემთხვევაშიც კი, “ორგანიზაცია” უმაღლესი შეიცვლიდა თავის სახეს, წესებს, გაგებას, მიზანსა და დანიშნულებას. რაოდენ ამაღლებული იდეალები და მიზნებიც არ უნდა ასულდგმულელებდეს ასეთ “ორგანიზაციას” - მისი წევრი მაინც უამრავი საცდურის პირისპირ სრულიად დაუცველი, მხოლოდ ამაღლებული ცხოვრების მეოცნებედ რჩება, რომელსაც არ ძალუძს მასში შესვლა (ძველი ელჩური ფილოსოფოსების მსგავსად). მაგრამ საქმე სულ სხვაგვარადაა.

მოდით წარმოვიდგინოთ, რომ ყოველი ასი ეპისკოპოსიდან მართლმადიდებლობას განუდგება ოთხმოცდაცხრამეტი (ასეც იქნება ანტიქრისტეს უკანასკნელი ცოტუნების ჟამს), ხოლო ყოველი ათასი ქრისტიანიდან სარწმუნოებას უარყოფს ცხრაასოთხმოცდაცხრამეტი - მერე რა? ყოველივე ეს არ შეეხებოდა ეკლესიის არსებას, იგი როგორც იყო სხეული ქრისტესი, ისევე დარჩებოდა. წუხილი მოგვიწევდა მხოლოდ დაღუპულთა და განდგომილთა გამო. თუ ქრისტეს ეკლესია ცოცხალი ორგანიზაცია, მაშინ არ შეიძლება დავადანაშაულოთ იგი, როდესაც რომელიმე კლირიკოსთაგანი თუ ერისკაცი, ბერი თუ მღვდელმთავარი არ ცხოვრობს თავისი წოდების შესაფერისად ისევე როგორც არ შეიძლება დავადანაშაულოთ მაცხოვარი იმის გამო, რომ მას უახლოვდებოდნენ მეზვერენი, ცოდვილნი და მრუშნი. უღირს მსახურთა გამო ეკლესიის გამკიცხველნი იმ იუდეველებს ემსგავსებიან, რომლებიც ქრისტეს ადანაშაულებდნენ, სიტყვებით: “აჰა კაცი... მეგობარი მეზუერეთა და ცოდვილთა” (მათ. 11. 19). დიხს, - ქრისტეს მიმდევარი მეზვერენი და ცოდვილნი “სნეულნი” იყვნენ - მაგრამ განა შეიძლება დავადანაშაულოთ ექიმი იმის გამო, რომ მას ირგვლივ სნეულნი ახვევიან და არა ჯანმრთელნი?

ამრიგად: როგორც ერთია და უცვლელი მართლმადიდებლობა, მიუხედავად დროის ცვალებადობისა და ისტორიული მოვლენებისა, ასევე ეკლესია, - სხეული ქრისტესი ერთია, იგი ყოველთვის ერთი და ერთიანი იყო და ცვალებადობა არ შეუძლია, სნეულთა რაგინდ დიდი რაოდენობაც არ უნდა მიეახლოს და შეეხოს ამ სხეულს, ჭეშმარიტების მთლიანობა ყოველთვის არსებობდა და იარსებებს მასში. ასევე მზეც, სულაც არ კარგავს თავის ძალასა და ცეცხლოვან ბრწყინვალეობას იმის გამო, რომ მისი სხივები ხშირად ბნელ, ჰირქუმ და არაკეთილსახიერ ნივთებს ეცემა. ასევე - ვაზიც, არ კარგავს თავის სილამაზეს და ნაყოფის სიტკბოს იმის გამო, რომ მისი ფესვები მიწაში ნაკელს ან სიდამბლეს ენება: იგი მხოლოდ მისი სხეულისთვის შესატყვის ნივთიერებებს ისრუტავს, უცხო კი მის მიღმა რჩება...

ახლა ისმის კითხვა: ვინ შედის ეკლესიის სხეულში, ვისგან შედგება ეკლესია? ან უფრო კონკრეტულად: იმყოფება კი ესა თუ ის მონათლული ქრისტეს სხეულში? მაგრამ ეს ხომ ქრისტეს გარდა არავისთვის არის ცნობილი. ჩვენ მხოლოდ იმის თქმა შეგვიძლია, რომ ვხედავთ რომ ის იმყოფება “ორგანიზაციაში”, მაგრამ იმყოფება თუ არა იგი ქრისტეს სხეულში - არ ვიცით. საღმრთო ლიტურგიის დროს ჩვენ წმ. საიდუმლოების მრავალ მაზიარებელს ვხედავთ, მაგრამ რა შეგვიძლია ვთქვათ თითოეულ მათგანზე? ჩვენ დავინახეთ, რომ ის ადამიანი მივიდა ბარძიმთან, მაგრამ ეზიარა თუ არა ქრისტეს სისხლსა და ხორცს, არ ვიცით. თუ ადამიანი არ იყო ღირსი ზიარებისა, სულითა და გულით არ შეუერთდა უფალს იმ მომენტში, მაშინ იგი სიწმიდის უზიარებელი რჩება, ხოლო სიწმიდე მისი უწმინდურობის არათანაზიარია. ასეთმა ადამიანმა ამ სიწმიდესთან მიახლებით როდი შეიძინა სიწმიდე, არამედ ჭამა და სვა “დასასჯელად თავისა თვისისა,” (როგორც ეს ნათქვამია ბასილი დიდის ზიარების წინა ლოცვაში); სიწმიდე მასში გადის, როგორც მზის სხივი ბნელ ადგილებში და არაა თანაზიარი მისი წყვდიადისა.

ასე, რომ არც ერთ ჩვენგანს არ შეუძლია თქვას რომელიმე ადამიანზე - რომ ის ნამდვილად ცხონდება, თუგინდ ვხედავდეთ მას ტაძარში (თუ, რასაკვირველია, მასზე არ არის ღმრთის აშკარა განცხადება, როგორც ამას ვხედავთ ზოგიერთ წმიდა მამასთან). ხშირ შემთხვევაში ეს საიდუმლოა, პირადი საიდუმლოა ღმერთსა და ადამიანს შორის.

სულის ცხონების საწინდარია არა გარეგნული არაბუნებრივი მოკრძალება და ღმრთისმოსაობა, არამედ მაღლი ღმრთისა სულში მოხვეჭილი და მიღებული რწმენითა და სარწმუნოების საქმეებით. იგი უკვე ჰქმნის მორწმუნეებში როგორც თავის ნაყოფს - ზნეობას, ღმრთისმოსა-

ობას, სიწმინდეს - არაპირფერულს. ჩვენ არ შეგვიძლია მხოლოდ გარეგნული მოქმედებით დავადგინოთ - მოიხვეჭა კი ადამიანი ეს მადლი და უკვე რამდენად ცხოვრობს იგი ქრისტეში, ქრისტე კი მასში, ანუ - რამდენად არის ეკლესიაში. ეკლესიის ხელმძღვანელს, რომელიც თავისი დაუცხრომელი ღვაწლით იპყრობს ყურადღებას, შესაძლოა გამოჩნდეს ადგილიც უჭირავს ეკლესიაში - როგორც "ორგანიზაციაში", მაგრამ არის კი იგი ეკლესიაში, როგორც ორგანიზმში? - ეს კიდევ საკითხავია.

უძლურ, ზოგჯერ დაცემულ, ცოდვის ჩამდენ, ქრისტეს მცნებების დროდადრო დამრღვევ ქრისტიანთა ხილვისას - არ უნდა განვიკითხოთ ან ეკლესიისაგან განყენებულად არ უნდა მივიჩნიოთ ისინი. ქრისტეს ეკლესია არა ჯანმრთელთაგან, არამედ სნეულთაგან შედგება. როგორც ეფრემ ასური თავის "სინანულის" სიტყვაში ამბობს: "მთელი ეკლესია შედგება მონანულთაგან, როგორც ეს გონიერი ადამიანისათვის არ არის ძნელი დასანახი, და მათგან ვინც იღუპება, როგორც ამას ბრძენთა ღრმა აზროვნება წვდება." ("თხზულებანი" მ. 1995, ნაწილი 4, გვ. 142). გასაგებია, რომ წმიდა მამა იმას როდი გულისხმობს, რომ ეკლესიაში ყველა იღუპება და არავინ ცხონდება, არამედ იმას, რომ ქრისტიანები ყოველთვის თვალწინ ხედავენ თავიანთ ცოდვებს, თავიანთ განდგომას ღმრთისაგან, რომ ისინი არ ელიან ცხონებას თავიანთი კეთილი საქმეების, თავიანთი ცრუ მართლობის გამო, არამედ მხოლოდ, მონანულ ცოდვილთა შემწყალებელ ყოვლად-მოწყალე ღმრთისაგან.

წმ. ეფრემი იქვე ამბობს: "იქ (ქრისტეს სამეფოში) ავაზაკიცაა, რომელმაც მიიტაცა სამოთხე. იქ მძვინვარე მგლებიც არიან, რომლებიც ქრისტეს სამწყსოში ცხვრის ფარად გადაიქცნენ, იქ მძვინვარე ფრინველებიცაა, რომლებიც მტრედებად გადაიქცნენ, იქ სხვადასხვა ღვარძლიცაა, რომელიც რჩეულ თესლად გადაიქცა". შემდეგ იგი ქრისტეს მიმართავს: "ამ ქვეყნად შენი მოსვლის მთელი გზა მონანულთათვის განვლევ. მთელი შენი სწავლება, უფალო - უდიდესი იმედია ცოდვილთათვის... წარწყმედილი ცხვრისათვის შენმა სიუხვემ მიგიზიდა შენ მკვდართა სამყოფელში და აღმოიყვანე იგი ადგილთაგან სიკუდილისათა" (გვ. 143).

მამ ასე: ჩვენ, რომელთაც "ღვირე გვაქვს თვალში" რა შეგვიძლია ვიცოდეთ "წარწყმედილი ცხვრის" შესახებ, როგორ განვსაჯოთ იგი, შეგვიძლია კი დავინახოთ რა სასწაულებრივად აღმოკვავს ქრისტეს ის ადგილისაგან სიკუდილისა?

დედამიწაზე ჩვენი ცხოვრების აზრი შემდეგშია: ძალი ქრისტესი, ძალი მხსნელისა იზიდავს ქრისტეში მსოფლიოს "ნაწილაკებს" და "მოლეკულებს" იმისათვის, რათა უბოძოს მათ უზენაესი, უხრწნელი, ღმრთაებრივი ცხოვრება. მაგრამ ზოგიერთი "ნაწილაკი" სიყვარულით თანხმდება ამაზე და ინდივიდუალიზმზე უარის თქმით - მათი პიროვნება იხსნება ღმრთაებრივისათვის, სხვები ეწინააღმდეგებიან და არ სურთ თავის მესთან განშორება, ავიწროებენ, ზღუდავენ თავის პიროვნებას ხრწნადში და მარხავენ თავიანთ ტალანტს მტვერში. უხრწნელების, ანუ მარადიული ნეტარების მოხვეჭისათვის ადამიანს ერთი გზა გააჩნია და სხვა გზა არ არსებობს: ის ქრისტეს სხეულის ნაწილი უნდა გახდეს. ვინც უარი განაცხადა ამაზე, ამით მან თავის თავზე მოიწია ღმრთისაგან, მის სიკეთეთაგან მარადიული განშორება, ე.ი. - მოიპოვა თავისა თვისისა სასჯელი: "და ესე არს სასჯელი, რამეთუ ნათელი მოვიდა სოფლად, და შეიყვარეს კაცთა ბნელი, ვიდრე ნათელი" (იოან. 3.19). "რომელსა არა რწმენეს, აწვე დასჯილ არს, რამეთუ არა პრწმენა" (იოან. 3.18).

თუ ჩვენ ვიზიარებთ ამ მოსაზრებას, მაშინ გასაგები ხდება საიდუმლოებებისა და სხვა დანარჩენი წეს-ჩვეულებების დანიშნულება ეკლესიის ცხოვრებაში. თავად ეს ღმრთაებრივი აქტი, უზენაეს ცხოვრებასთან თანაზიარება საიდუმლოდ იწოდება. იგი სრულდება მღვდლების მეშვეობით, მაგრამ თვით ქრისტეს მიერ: მღვდელი შესაძლოა არ იყოს ღირსი თავისი მაღალი წოდებისა, მაგრამ რადგან იგი მხოლოდ ღმრთის მადლის მსახურია - ქრისტე მისი მეშვეობითაც ასრულებს ადამიანთა სულების თავის სხეულთან შეერთებას. ასეც შეგვიძლია ვთქვათ: ეკლესია, როგორც ცოცხალი ორგანიზმი, რომელიც თავისი სხეულის მშენებლობისთვის მასალას ამა-სოფლიდან იღებს, ვერ იარსებებს ხილული ორგანიზაციის გარეშე ამქვეყნად - მაგრამ ეს ერთი და იგივე არ გახლავთ. მაგალითად, ვაზშიც სიცოცხლეა, მაგრამ არც მასშია ყოველივე ცოცხალი. რაღაცამ შეიძლება მას ზრდაში შეუწყოს ხელი, მაგრამ თავად გახდეს უცხო მისი სიცოცხლისა: ხშირად ფესვის რაღაც ნაწილი კვდება, ვენახზე გამხმარი და უსიცოცხლო ქერქი შრევ-

დება, ვენახს უნაყოფო რტოები ეკვეთება. ეკლესიაშიც ბევრი, რაც იყო მისი თანაზიარი როგორც “ორგანიზაციისა”, შეიძლება აღარ გახდეს ეკლესიის, როგორც ცოცხალი ორგანიზმის თანაზიარი, შესაძლოა გახმეს, მოკვდეს, მოიკვეთოს და რაოდენ ტრაგიკულია, რომ მრავალი ჩვენგანი, ეკლესიის საიდუმლოებათა გარეგნულად შემსრულებელი, წმიდა საიდუმლოთა ბოძებული ძალისა და ცხოვრების მიღმა დავრჩებით!

ზემოთ აღწერილი ეკლესიის ცნების განხილვისას კიდევ ერთი საკითხი ირკვევა: სწორედ იმის გამო, რომ ეკლესია - ცოცხალი და უმაღლესი არააქვეყნიური, ზებუნებრივი წესის ორგანიზმია, ამიტომ მისი ცხოვრება ზებუნებრივი მოვლენების თანხლებით მიმდინარეობს, იმაზე აღმატებულით, რაც ბუნებრივია ამასოფლისათვის. მაშასადამე, ეკლესიაში აღსრულებული სასწაულები არა რაღაც გარეგნული მოვლენებია მასთან მიმართებაში, არა ზებუნებრივი ძალის მიერ მოწყობილი ფექტური ხაფანგია ხალხის ეკლესიაში მოსაზიდად, არამედ - განცხადებაა, ზოგჯერ ამ ხილულ და ხორციელ საფარველში ეკლესიის მადლმოსილი, საიდუმლო და ნათლისმატარებელი ბუნების გამოვლენაა, ეს - თითქოს აღმომავალი მზის წითელი სხივების ანარეკლია მთების მაღალ მწვერვალებზე. ასევე აღუხილა მაცხოვარმა სულიერი თვალეები თაბორის მთაზე მოციქულებს და მათ იხილეს ის ნათელი, რომელიც მუდამ გარდამოდის ქრისტესაგან.

მაგრამ ამ სასწაულებს, რომლებიც ეკლესიის ზებუნებრივ ბუნებას გვიჩვენებენ, შეუძლიათ მხოლოდ შეარყიონ მიწიერი მატერიალისტი, მცირედდორწმუნე ადამიანის შეხედულება, აიძულონ კიდევ ერთხელ თავიდან გადახედოს თავის წარმოდგენებს ცხოვრებაზე, მაგრამ მათ არ ძალუძთ მისი, თვით ეკლესიურ ცხოვრებაში შეყვანა. იესუ ქრისტესადმი სიყვარულის გარეშე შეუძლებელია, ქრისტეს ეკლესიაზე სწავლების მიღება. სახარებიდან ჩანს, რომ უფალი სწორედ მისდამი სიყვარულზე აფუძნებს თავის ეკლესიას: იგი ეკითხება პეტრე მოციქულს - “გიყვარებე მე?”, სიყვარულის აღიარების შემდეგ ნებას რთავს დამწყოს მისი სამწყსო (იოან. 21. 15,16). და შეუძლებელია, რომ ამ სიყვარულის მქონე ადამიანმა, ადრე თუ გვიან არ მიიღოს ეკლესიური სწავლება და ეკლესიის შესახებ სწავლება.

როდესაც ვაზი ფესვებით ერთნაირი თვისების მქონე ნივთიერებებს ეძებს, იგი მათ მხოლოდ წყალთან შეზავებულს ისრუტავს. ასევეა ჩვენი სულებიც: კეთილი აზრებისა და სურვილების მიუხედავად, ვიდრე ისინი მშრალნი და მხოლოდ აზრობრივად “კეთილნი” არიან, და არ არიან შერბილებულნი, ქრისტესთან სიყვარულის სულით შერწყმულნი - არ აღიყვანებიან ქრისტეს სხეულის ცხოვრებაში. უნაყოფოა კეთილი აზრები, თუ ისინი არ არიან დაკავშირებულნი კეთილ გრძნობებთან. ასევე წმ. ლიტურგიაზე ეკლესია მდულარების სახით უფლისადმი წმიდათა სიყვარულს განასახიერებს, როდესაც მღვდელი ბარძიში ქრისტეს წმიდა სისხლსა და ხორცს მდულარებას ამატებს, წარმოთქვამს: კურთხეულ არს მდულარება წმინდანთა შენთა... “მდულარება სარწმუნოებისა აღვსებად სულითა წმიდითა”... ცოტა ხანში მაზიარებულნი გრძნობენ ამ “მდულარებას” ქრისტეს სისხლში - ეს იმის სიმბოლოა, რომ ღმერთთან ერთობა შეუძლებელია მსურვალე რწმენის, ანუ მსურვალე სიყვარულის გარეშე.

... “კურთხეულ არს მდულარება წმინდანთა შენთა” “რამეთუ არარაა სხუა დავიდევ გულსა ჩემსა უწყებად თქუენდა, გარნა ქრისტე იესუ და ესეცა ჯუარ ცმული” (1 კორ. 2.2)... “ხოლო ცხოველ არღარა მე ვარ არამედ ცხოველ არს ჩემში ქრისტე” (გალ 2,20). “რომელმან მოიპოვოს სული თვისი, წარიწყმიდოს იგი; და რომელმან წარწყმიდოს სული თვისი ჩემთვის, მან პოვოს იგი” (მათ. 10.39) “რამეთუ ქრისტე იესუს მიერ არცა წინადაცუეთილებაა რას შემძლებელ არს, არცა წინადაუცუეთილებაა, არამედ სარწმუნოებაა, სიყვარულისაგან შეწვენილი” (გალ. 5.6) ... “სიყვარული არასადა დავარდების, გინა თუ წინასწარმეტყველებანი განქარდნენ, ანუ თუ ენანი და-ვე-სცხრენ, გინა თუ მეცნიერებანი განქარდნენ!” (1 კორ. 13,8) ... - ყოველივე ეს იმაზეა ნათქვამი, თუ როგორ ვიყოთ ქრისტეს სხეულში, როგორ დავიწყოთ ეკლესიური ცხოვრება, როგორ გავხდეთ ნაწილნი ღმერთკაცობრივი ორგანიზმისა, როგორ ვიქცეთ “ვენახის რტოდ” და გამოვიდეთ მრავალი ნაყოფი.

თავისთავად ირკვევა: როდესაც სულები სიყვარულით ერთიანდებიან ერთ ცოცხალ ორგანიზმში, უარყოფენ საკუთარ მეს და მოხვეჭენ ახალ კათოლიკე ცხოვრებას ქრისტეს სხეულში, მაშინ ქრისტეს მიმართ სიყვარული, მადლმოსილი ერთობით შეაერთებს მათ, როგორც ღმერ-

თთან, ასევე ერთმანეთთან. წმიდა მამები ღმრთისა და მოყვასისადმი სიყვარულს ადარებენ წრედს, რომლისაგან სხივები ყველა მხარეს მოეფენება: რადიუსის ზოლს თუ ვაკუუმით ცენტრის (ღმერთის) მიმართულებით, მით უფრო ნაკლებია განყოფა სხვა სხივებთან (მოყვასთან) და ბოლოს - მის შუაგულში იგი გაუჩინარდება. აი, ეს - ერთიანი ეკლესია! და ეს ერთობა იმდენად ძლიერია რომ არ არსებობს ძალა მისი დამარღვეველი, როგორცაა ნათქვამი ერთგული სულის მიერ: “ვინ განმაშორეს ჩვენ სიყვარულსა მას ქრისტესსა: ჭირმან ანუ იწროებამან, დევნამან ანუ სიყმილმან, შიშულოებამან ანუ ურვამან, ანუ მახვილმან?... არცა სიკუდილმან. არცა ცხოვრებამან, არცა ანგელოზთა, არცა მთავრობათა, არცა ძალთა, არცა ამან სოფელმან, არცა სიმაღლეთა, არცა სიღრმეთა, არცა სხუამან დაბადებულმან შემოძლოს ჩვენ განყენებად სიყვარულსა ღმრთისასა, რომელ არს ქრისტე იესუს მიერ უფლისა ჩუენისა” (რომ. 8. 35-39).

ქრისტე - ჭეშმარიტებაა. ეკლესია ქრისტეს სულით ცხოვრობს, თითქოსდა “სულმდგმულობს” ჭეშმარიტებით, ამიტომაც ყველა, ვინც კი სიყვარულის სულით “შერწყმული” შთაისხმება ეკლესიის სხეულში, ცხოვრობს მისი ცხოვრებით - იგი ცხოვრობს და “სუნთქავს” ჭეშმარიტებით. სწორედ ამიტომ ვამბობთ, რომ ეკლესია კათოლიკეა და უცდომელი თავის მთლიანობაში, ანუ ჭეშმარიტება მისაწვდომია, როგორც მთელი ეკლესიისათვის, ასევე ყველა მისი ჭეშმარიტი წევრისათვის, და აქ მხოლოდ ჩვენზეა დამოკიდებული - რამდენად ვუღებთ გულს ჭეშმარიტებას. ჭეშმარიტება ცოცხლობს და განცხადდება იქ, სადაც “გულნი მათნი, თანამეტყუებულნი სიყვარულით ყოვლისა მიმართ სიმდიდრისა, გულსავესებისა, გულისხმის-ყოფისა მეცნიერად საიდუმლოსა მას ღმრთისასა და მამისასა და ქრისტესსა, რომელსა შინა არიან ყოველნი საუნჯენი სიბრძნისანი და მეცნიერებისანი დაფარულნი” (კოლას. 2.2-3).

ჭეშმარიტების ფლობა, მისი უცდომელად წარმართვა (უცდომელობა) არ ეკუთვნის არც ცალკეულ პიროვნებას, არც ეკლესიის მღვდელმთავრებს და არც მღვდელმთავართა კრებას, არამედ მთლიან ქრისტეს ეკლესიას, რომელიც ავლენს თავის თავს საეკლესიო კრებაზე. ყოველ ჩვენგანს ჭეშმარიტება გავაჩნია იმდენად, რამდენადაც მონაწილეობას ვღებულობთ ეკლესიის ცხოვრებაში. ეს მონაწილეობა გვენიჭება იმდენად, რამდენადაც უარყოფთ საკუთარ თავკერძა განკერძოებულებას, რამდენადაც თავმდაბალი სიყვარულის მეშვეობით განვეზავებით ეკლესიურ სრულყოფაში, რამდენადაც ეკლესიის სხეულთან თანხმობას საკუთარ აზრზე მაღლა ვაყენებთ. ეკლესიაში არ არსებობს ვიღაც განყენებულად მდგარი ჭეშმარიტების ავტორიტეტი, გაფიქრებაც კი იმისა, რომ ვიღაცას მიეწერა სხვა ადამიანების სინდისისა და რწმენის ზემოდან დამყურე ავტორიტეტის სახელი, არის უარყოფა ქრისტეს ეკლესიისა. არა! ქრისტეს ეკლესიაში არ არის ასეთი მკრეხელური, ღმრთისმგმობური, არაქრისტიანული, შებლაღული და უზნეო საწყისი, რასაც ეწოდება “ავტორიტეტი სინდისისა და რწმენის საკითხში”. მთლიანად ის, ქრისტეს ეკლესია, უცდომელია: იგი თვითონ ლეზულობს მხოლოდ იმას, რაც ქრისტესთან არის შეთანხმებული, ყველა ქრისტიანის ურთიერთსიყვარულზე დაყრდნობით... მას მართავს უზენაესი გონება, თვით სულიწმიდა, დამცველი ყოველგვარი სნებისაგან, რომლისგანაც არც ერთი ჩვენგანი არ არის გარანტირებული, თვით კრებაც კი არ არის მისგან დაზღვეული.*

ავტორიტეტი ყოველთვის რაღაც გარეგნულია ადამიანთან ან ნებისმიერ სხვა ორგანიზმთან მიმართებაში. ჭეშმარიტება კი - შინაგანი წესის მოვლენაა: ადამიანი ემორჩილება ეკლესიას არა იმიტომ, რომ იგი “ავტორიტეტი”, არამედ, იმიტომ რომ იგი - ჭეშმარიტებაა! ეკლესია არ არის ავტორიტეტი დოგმატიკის საკითხში, იგი მხოლოდ ადასტურებს მას.* ჩვენი მართლმადიდებელი ეკლესია არაა დაფუძნებული ავტორიტეტზე, არამედ სიყვარულსა და თავმდაბლობაზე. თავმდაბლური სიყვარულის გარეშე ვერ მივიღებთ მონაწილეობას კათოლიკე ეკლესიაში, რადგან სიყვარულის გარეშე მისი რწმენაც კი შეუძლებელია...

ჩვენ ასე კი არ ვამბობთ: “მრწამს ეკლესიის”, ანუ მწამს რასაც ეკლესია ამბობს, არამედ: “მრწამს ერთი წმიდა, კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესია” - საკუთრივ მისი არსებობის, გვწამს, ვინაიდან ეს გონებისათვის მიუწვდომელია, ეს ღმრთაებრივი გონების განცხადებაა დედამიწაზე. ამ გონებაში კი (იგივე - სულიწმიდა, სული ჭეშმარიტებისა) ჩვენ ვმონაწილეობთ მხოლოდ სიყვარულის მეშვეობით, რომელიც გადმოედინება ეკლესიის ცოცხალ წევრებზე სულიწმიდის მიერ (რომ. 5.5). ამ სიყვარულის გარეშე შეუძლებელია გვწამდეს, ვერ შევიცნობთ ვერავითარ ჭეშმარიტებას.**

სწორედ - თავმოყვარება, ეგოიზმი, თვითდაჯერებულობა, საკუთარ მოსაზრებებზე მინდობა - ქრისტიანს აყენებს უცხო, ცივ, უსიცოცხლო მდგომარეობაში, თითქოს კუმშავს და ახმობს იმ სადინარებს რომელთა მეშვეობითაც მაცოცხლებელი სითხე მიედინებოდა “ვენახის რტოებში”, რის გამოც იგი ხმება და კვდება, თუმცა კიდევ დიდი ხნის განმავლობაში შეიძლება გვეჩვენებოდეს, რომ ცოცხალია; გაზაფხულზე კი კვირტის გამოღების მოლოდინშიც კი ვიქნებით. მაგრამ დამდეგი გაზაფხული გამოავლენს მასში დაფარულ სიკვდილს.

ხატის წინ ანთია სანთელი - რას ნიშნავს ეს

მორწმუნე ტაძარში შედის, წმიდა გამოსახულების წინ სანთელს ანთებს და ლოცულობს. სანთელი მშვიდად და ზომიერად აფრქვევს სინათლეს, ნათელს ჰფენს ხატზე გამოსახულ ღმრთაებრივ სახეს, სანამ არ დაილევა და გაქრება. აი, ის უკვე აღარაა - მაგრამ გაქრა კი? არა - იგი მთლიანად სინათლედ და სითბოდ გადაიღვენთა. თავისი სხივებით აირეკლა წმიდა სახეები - თან წაიღო ეს ულამაზესი ანარეკლი, წავიდა მოთამაშე ნათებით შორეულ ცაში ტაძრის სარკმელთა მიღმა საიდუმლოდ მოციმციმე ვარსკვლავებთან. ამ ანთებული სანთლის მსგავსია მორწმუნის ცხოვრება. ასეთივე ნათელი და თბილი უნდა იყოს მისი დგომა ღმრთის წინაშე, ასეთივე ღმრთაებრივი სილამაზის ანარეკლით, ვიდრე ბოლომდე ჩაიწვებოდეს. აი რა დიდი და საშინელი საიდუმლო გველოდება ჩვენ ახლო მომავალში, როდესაც “წესნი იგი დაიწუნენ და დაზულენ და ქუეყანა და მას შინა საქმენი დაიწუნენ”, მაშინ, - ღალადებს წმიდა მოციქული, - “რაბამთაა ჯერ-არს თქუენი ყოფაა წმიდითა ქცევითა და კეთილითა მსახურებითა, რაათა მოელოდეთ და ისწრაფდეთ მოსლვასა მას დღისა მის ღმრთისასა, რომელსა შინა ცანი მჯურვალენი დაიქსნენ და წესნი დაიწუნენ და დადნენ” (2 პეტრ. 3,11-12). ოდესღაც მოგვიწევს თითქოს ნემსის ხვრელში გაძრომა (მარკ. 10,25) და აქ, ყოველივე ამქვეყნიურისა და ამაოს დატოვება. ხედავ - მიწიერი მატერიისაგან, პატრუქისა და ცვილისაგან შემდგარი სანთელიც კი შეიძლება ამაღლო ხილულ ცამდე! ავანთოთ ის და სინათლედ ქცეული ცაში აიწვევს. ასევე სულიწმიდის მადლით ანთებული ქრისტიანის ცხოვრებაც - მისი ხორციელი ძალები და სულიერი მოძრაობები - მიძღვნილი ღმრთისადმი სულიერ ცამდე ამაღლდება. ჩვენ ხომ ყველანი უნდა გარდავიქმნათ უხეში ხორციელი მდგომარეობიდან და გაეხდეთ დახვეწილნი, სულიერნი, თვით ჩვენი სხეული გახდება თანაზიარი ღმრთაებრივი დიდებისა, მაგრამ ეს შეიძლება აღსრულდეს მხოლოდ სულიერი გადადნობის, ფერიცვალების მეშვეობით. სანთლის ცვილი - კეთილი საქმეების, ხორციელ და სულიერ შრომათა სახეა: ფუტკარიც ბევრს დაშვრა ყვავილიდან ყვავილზე ფრენით, რომ შეეგროვებინა ცვილი. ქრისტიანი - კითხულობს რა წმიდა წერილს, წმ. მამათა სწავლებებს, უსმენს ეკლესიის დარიგებებს და ცდილობს რა საქმით აღასრულოს მოსმენილი - თითქოსდა აგროვებს ნექტარს ეკლესიის ყვავილნართაგან. ცვილი პატრუქის გარეშე არ იწვის, მხოლოდ დნება და იღვენთება - კეთილი საქმენიც რწმენის გარეშე დედამიწაზე დარჩება - არ აღიყვანებენ ისინი ადამიანს ზეცაში, მხოლოდ სიამაყეს შესძენენ. პატრუქი რწმენის სახეა: როგორც ისაა დაწნული მრავალი ძაფისაგან, ასევე ჩვენი რწმენაც მრავალი დოგმატის - ჭეშმარიტებისაგან შედგება. მხოლოდ გათვითცნობიერებული რწმენა სწორად შეხამებული საქმეებთან - “ანათებს ზომიერად”. თუ სანთელში წვრილი პატრუქია (რწმენის უკმარისობა) - ცეცხლის ალი სუსტია, მალევე იძირება გამდნარ ცვილში და ქრება. თუ პატრუქი მსხვილია - ცეცხლი ძლიერია, სანთელი ტკაცუნობს, იჭვარტლება და ბოლოს მთლიანად დნება, აღმოდებულ უფორმო მასად იქცევა: ასეთივეა იმათი ცხოვრება, ვინც აირჩია “კეთილმეტყველების” გზა და არა “კეთილმოქმედებისა”, ვინც ბავითა მისითა პატივს სცემს ღმერთს გული მისი კი შორს განშორებულ არს მისგან (მარკ. 7,6). და კიდევ - არ კმარა მხოლოდ ვარგისიანობა სანთლისა, საჭიროა იგი იყოს ეკლესიაში, სასანთლეზე ანთებული. ხომ არიან ბევრი ეგრეთწოდებულნი ქრის-

ტყანები, რომელთაც ვითომცდა სწამთ და საქმეთაც ადასრულებენ, მაგრამ ეკლესიის გარეთ იმყოფებიან, მაღლისთვის უცხონი, როგორც მრავალი მწვალელები და განხეთქილებაში მყოფი - ისინი ყველანი არიან სანთელნი, მაგრამ არა მანათობელნი. ეკლესიაში სანთელი კანდელიდან ინთება: მორწმუნის ცხოვრებაც სიცოცხლით საესება და ნაყოფიერია მაშინ, როცა მის გულში სულიწმიდის მაღლია აღნთებული - ეს კი მხოლოდ ღმერთთან ერთობაში არის შესაძლებელი, ეკლესიის საიდუმლოთა მეშვეობით... - აი რას ნიშნავს ის, რომ სანთელი მშვიდად და ზომიერად ანთია ხატის წინ!

როგორი იქნება საშინელი სამსჯავრო?

მართმადიდებლებს ისე როდი ჰრწამთ, თითქოს საშინელ სამსჯავროზე პირდაპირი გაგებით გადაიშლებიან “მსაჯულთა წიგნი”, “სასწორზე” აიწონებიან ცოდვანი და მათ გამო გამოიტანენ სხვადასხვა საუკუნო სასჯელს - ეს მხოლოდ სახეებია, ამაში კი იგულისხმება უფრო უდიდესი რამ: ღმერთმა ეს სამყარო იმ მიზნით შექმნა, რომ საბოლოოდ მიიზიდოს იგი თავისკენ თავისი დიდებით გააბრწყინვოს ის და იყოს მასში “ყოვლად ყოველსა შინა” (1 კორ. 15,28). მისი სიყვარულის გამო ეს ყველაფერი შეუძლებელია მოხდეს ქმნილების ნების გარეშე. გონიერმა ქმნილებამ ამგვარი დაახლოება, ერთობა, ზიარება ღმრთაებრივ ბუნებასთან რომ იტვირთოს (2 პეტრ. 1,4) აუცილებელია მისი საფუძვლიანი მომზადება. ღმერთი ყოველივეს დაიხლოვებს, სიყვარულით მოიცავს და თავისი დიდებით აღაესებს - არა იმისათვის, რომ დაგესაჯოს და განგვიკითხოს - არამედ რათა უსასრულოდ გააბედნიეროს. ღმრთის დიდებაში, მასთან ერთობაში მარტო ის შესძლებს შევიდეს, ვინც მოელოდა, ემზადებოდა და თანდათან ეზიარებოდა ღმრთაებრივ ნათელს. ღმრთის სიყვარული, ნათელი და მისი დიდება - აი ის ცეცხლი, რომელიც აღაესებს თავისით ყოველივეს: ეს ცეცხლი განანათლებს და გაამხიარულებს იმათ, ვინც ამ ცხოვრებაში მოიხვეჭა “სასუფევლის საწინდარი” და დაწვავს მათ, ვინც შინაგანად დარჩა უცხო ამ ნათლისათვის.

“არ უნდა ჰქონდეს ადგილი ისეთ აზრს, თითქოსდა ცოდვილნი გეგნიაში აკლდებიან ღმრთაებრივ სიყვარულს... მაგრამ სიყვარული თავისი ძალით მოქმედებს ორგვარად: იგი სტანჯავს ცოდვილთ... და ახარებს მათ ვინც იზრუნა თავისი მოვალეობის აღსრულებისათვის” (უკ. თ 33, 18). მართალი - რომლებსაც ამ ცეცხლის ნაწილი უკვე გულში აქვთ - საუკუნოდ განიხარებენ, განათლდებიან, ღმრთაების თავის თავში მატარებელნი, შეერთდებიან ღმრთაებასთან, მაგრამ არ შეირევინ მასში, არამედ დარჩებიან ადამიანებად, როგორც ცეცხლში გახურებული რკინა, ცეცხლადაც იქცევა, ამავე დროს რკინადაც რჩება. მაღლისათვის უცხონი საუკუნოდ აღმოდებულნი, დატანჯულნი, მგლოვიარენი და მგოდებულნი იქნებიან ამ ცეცხლში.

“მართალი გამობრწყინდება ვითარცა მზე” (მათე 13, 43). ვინც რამდენადაც იქნება მომზადებული ღმრთის თავის თავში მისაღებად - იმდენად იქნება ნეტარი ან უბედური. ღმრთის ხედვის - ესე იგი მის დიდებაში ყოფნის შეძლება ან არ შეძლება არის სამოთხის და ჯოჯოხეთის საწყისი. უფალი ამბობს: “რომელსა ჰრწმენეს მისი (ძისა ღმრთისა - ავტ.) არა დაისაჯოს, ხოლო რომელსა არა ჰრწმენეს, აწვე დასჯილ არს, რამეთუ არა ჰრწმენა... და ესე არს სასჯელი, რამეთუ ნათელი მოვიდა სოფლად და შეიყვარეს კაცთა ბნელი ვიდრე ნათელი” (იოანე 3, 18-19). ძე ღმრთისა იმიტომ მოვიდა ქვეყანაზე, ხორცი შეისხა, რათა ჩვენ შევძლოთ მომზადება ნათლის მისაღებად, როდესაც იგი გამოჩნდება დაუფარავად. “მისი ღმრთაებრიობის გამოჩენა - ამბობს წმ. სიმეონ ახალი ღმრთისმეტყველი - თუ მხოლოდ იგი მოგვევლინებოდა ადამიანური ბუნების გარეშე, ვერანაირი ხორციელი ვერ გაუძლებდა მის დიდებას... თუ გამოჩნდებოდა მხოლოდ ღმრთაებრიობა, მაშინ, სრულიად გაქრებოდა მთელი ქმნილება (ეს იმიტომ, რომ იმ დროს თითქმის ყველანი იყვნენ ურწმუნოებაში ჩაფლულნი); ღმრთაება კი არასდროს არავის გამოცხადებია რწმენის გარეშე, და თუ იგი გამოცხადებია ვინმეს რწმენის გარეშე, იქნება საშინელი და შემაძრწუნებელი, იმიტომ რომ ამ შემთხვევაში იგი კი არ განანათლებს, არამედ სწავს, კი არ განაცხოველებს, არამედ სტანჯავს... ესლა ამ ცხოვრებაში შევდივართ რა ნა-

მონაწილეობით, სადაც ყველაფერი მეტყველებდა მომავალ ქრისტეზე. არც ერთი მოქმედება, არც ერთი წინასწარმეტყველური სიტყვა არ იყო განცალკევებული ამ რწმენიდან, ამ მოლოდინიდან. ჩვენ ეხლა “შეჰყურებთ” და ვეზიარებით ჯვარს წმიდა ნათლისღების საიდუმლოს მიერ. ნათლობის დროს ჩვენ დავეფლავთ ქრისტესთან ერთად, ვხდებით მისი სიკვდილის თანამოზიარენი. წმ. გრიგოლი დიდი ამბობს, რომ აღთქმის კიდობანზე ერთმანეთის პირისპირ გამოსახული ის ორი ქერუბიმი გამოსახვენ ორ აღთქმას - ძველს და ახალს, რომლებიც “შეჰყურებენ რამათ შორის მდებარე მაცხოვარს, თავიანთი შეხედულებებით არ ეწინააღმდეგებიან ურთიერთს, არამედ იუწყებიან მისი მაცხოვრებელი განგებულების საიდუმლოს შესახებ (40 ხმ შჰ ჰჰ ვჰჰ ჯ. ხმ . 25.3). წმ. თეოფანე დაყუდებული კი წერს: “ქრისტეს ჯვარი, მისი სისხლით წარმოგვიდგება შუაში აღმართული, რომელიც თავისი განწმედელი ძალით ფარავს ყველა ცოდვილს ძველ აღთქმაში და ახლაც” (რ . პ . 3.26). უცოდველი არავინაა, ყველანი ვართ დაგესლილნი გველისაგან, შევხედოთ რწმენით მაცხოვრებელ ძელს - და მივიღებთ საუკუნო ცხოვრებას. ის, ვინც ხორციელად იშვა ამ ქვეყანაზე და არ შეხებია ჯვრის საიდუმლოს, ამ ცხოვრების ხიდან არ უგემია ნაყოფი - იგი ჯერ კიდევ არ შობილა და არ უცხოვრია... ვინც ამ ცხოვრებაში არ შეხება და არ იგემებს - მაშინ უკუნითი უკუნისამდე ვერ გაცოცხლდება!

ჯუარსა შენსა თაყვანის ვსცემთ, მეუფეო, და წმიდასა აღდგომასა შენსა უგალობთ და ვადიდებთ.

თუ როგორ აღვიქვით “ცხოვრებაჲ მერმისა მის საუკუნისაჲ”?

მართმადიდებლებს სწამთ: მიუხედავად იმისა, რომ ღმერთი ყველგანაა, ამჟამად ჩვენი სამყარო რაღაც გაუგებარი სახით თითქოსდა განშორებულია ღმერთისაგან. საშინელი სამსჯავროსა და მისი შემდგომი მოვლენების არსი იმაში გამოვლინდება, რომ ღმერთი აიღებს ამ მიუწვდომელ საზღვარს, მიიზიდავს მთელ სამყაროს თავისკენ და იქნება ღმერთი “ყოვლად ყოველსა შინა” (1კორ. 15,28). სწორედ ესაა საბოლოო მიზანი რისთვისაც ეს სამყაროა შექმნილი. ეს ყველაფერი ხილულ სამყაროში ერთადერთი გონიერი არსების, უმაღლესი ქმნილების - ადამიანის საშუალებით უნდა აღსრულდეს. ღმერთი სიყვარულია (1 იოანე 4,8), მას არ სურს, რომ ვინმე თავისუფალი ნებისა და არჩევანის გარეშე მიუახლოვდეს. ღმერთი ჩვენგან ჩვენს სიყვარულსა და თავისუფალი ნებით მისდამი ლტოლვას ელოდება. როცა იგი თავის თავს სრული სახით ამა სოფელს გამოუცხადებს - მაშინ მხოლოდ ისინი შესძლებენ მასთან შეერთებას, ვინც ამჟამად ნებსით შეიწყნარა იგი თავის გულში, ვინც ფლობდა “სასუფევლის საწინდარს”, მოიხვეჭა “ღმრთაებრივი ცეცხლი” (როგორც ამბობენ წმ. მამები), ე.ი. სულიწმიდის მადლი, რომელსაც ვერსად ვერ მივიღებთ თუ არა მხოლოდ მართმადიდებლური ეკლესიის წმიდა საიდუმლოებებში. ვინც წმიდა ნათლობის საიდუმლოებაში იქნება თანაზიარი მაცხოვრის ჯვარზე დათმენილი ვნებებისა - იგი მიიღებს თავის გულში ერთგვარ საიდუმლო “ბეჭედს”, “ზეციურ სამოსს”, “ნაწილს ღმრთაებრივი ცეცხლისა”. მხოლოდ ეს შინაგანი ზიარება ჰყოფს მათ “თავისიანად” ანუ ღმერთისათვის “ცნობილად”. “ის რაც ეხლა ადამიანმა შეკრიბა თავის თავში, ის გამოაშკარავდება მაშინ გარეგნული სახით, როგორც ხეში დაფარული ნაყოფი” (უც. მჭ ჰ შჯ . უშ ჯ . 25). მაშინ - ყველაფერი რაც არ იყო შეწირული ღმერთისადმი - როგორც თავისუფლად არ მიძღვნილი, ვერ შესძლებს იყოს მასთან ურთიერთობაში. ეს იმიტომ, რომ ღმერთი სრულია სიყვარულში და არ სურს მიიახლოვოს თავისთან ვინმე თავისუფალი ნების გარეშე. ადამიანი - როგორც უმაღლესი არსება, გვირგვინი ქმნილებისა, რომელსაც სწამს, სასოებს და უყვარს - უძღვნის ღმერთს არა მარტო თავის გრძნობებსა და ძალებს, არამედ საგნებს, მის გარშემო მყოფ სამყაროს, განსწმედს ლოცვით და საკუთარ თავთან ერთად მიჰგვრის შემოქმედს. ამიტომაც იგი მეფეცა და მღვდელმთავარიც. ადამიანის საშუალებით ემზადება ეს სოფელი თავისი შემოქმედის მისაღებად. როდესაც იგი გამოცხადდება - ყველაფერი მისდამი მიძ-

ღვნილი იქნება განსულიერებული. მისი ბეჭდის მქონე - აღივსება ღმრთაებრივი ნათელით, ადამიანი იქნება "ღმერთი მაღლის მიერ". "მაშინ მართალნი გამობრწყინდნენ, ვითარცა მზე, სასუფეველსა მამისა მათისასა" (მათე 13,43). მაშინ იმ ადამიანთა სხეულნიც, რომელთაც აქვე შეიწყნარეს თავის თავში ქრისტე - "საღმრთო ნათლის დიდებით შეიმოსებინა", "იქ ყველანი ეზიარებიან ღმრთაებრივ ბუნებას, შეიქმნიან კეთილნი, ღმერთნი და ძენი ღმრთისანი" (უკ. მჭ 3, ბჭ შპჭ 34). ღმრთის სასუფეველის სავანეებში ის კი არ უნდა ვიგულისხმოთ, თითქოს იქ იქნებიან კეთილმოწყობილი და მორთული სახლები და ბაღები, როგორც დედამიწაზეა, არამედ ის, რომ "თითოეული თავისი საზომის და მიხედვით ნათლდება ერთი გონებისძიერი მზით" (უკ. თ 33, უკ 58), ე.ი. სხვადასხვა ზომით ჭვრეტს ღმერთს. "ეგრეთწოდებულ სავანეთა და ადგილთა ნაცვლად იქნებიან სიყვარულის სხვადასხვა საზომნი" ამბობს წმ. სიმეონ ახალი ღმრთისმეტყველი; იგივე მამის თქმით "თითოეულის მიერ ღმრთის შემეცნების ხარისხი იქნება მათი სიმაღლის საზომი, დიდება, ნეტარება და პატივი". სწორედ ეს "არის სხვადასხვა პალატნი", "სავანენი მრავალნი, გვირგვინნი სხვადასხვაგვარნი, ტახტი და სარეცელნი... და ყოველივე რაც კი არის სასიამოვნო ტკბობისათვის, იყო, არის და იქნება ჭვრეტა ერთადერთი ღმრთისა" (ღ 27). "ადამიანები იხილავენ ღმერთს, რათა ცხოველ იყვნენ ხილვის მიერ" (უკ. თ 3, ლ 1, "ო 3, 3, 3"). 4 ჯ. 20). ყველაფერი რაც კი არ იყო მიძღვნილი, განეშორება პირისაგან ღმრთისა ზოგიერთ მიუწვდომელ შორეულ ადგილებში. ღმრთის ხილვისაგან განშორება, სწორედ, რომ ჯოჯოხეთის დასაწყისია.

ადამის ცოდვა

ქრისტეანმა იცის - საიდან იღებენ საწყისს მთელი ჩვენი უბედურებანი: ავადმყოფობა, სიკვდილი, ბოროტება, მტრობა, ყველა ვნება, ცოდვანი, ადამიანთა ბიწიერებანი - ყველაფერი დაიწყო სამოთხეში ჩვენი წინაპრების მიერ ღმრთის მცნების დარღვევით!

ღმერთმა ადამიანი შექმნა უმაღლესი ბედნიერებისა და ნეტარებისათვის, მთელი ხილული სამყარო იქმნა მოწყობილი, როგორც უმდიდრესი და უდიდესი სამეფო ადამიანისათვის - მისი მეფისა და მბრძანებლისათვის. მაგრამ ყველაზე დიდი სიხარული ღმერთთან მაღლის მიერ ერთობაში მის მიმართ სიყვარულში მდგომარეობდა. ადამიანს თავისი ნებით, მთელი გულით რომ ჰყვარებოდა უფალი - ის შექმნილი იყო თავისუფალი, ე.ი. მას რჩებოდა შესაძლებლობა განშორებოდა თავის შემოქმედს. მისი სიყვარული რომ გამოეცადა - უფალმა ადამს მცირე მცნება მისცა - არ ეჭამა ნაყოფი მხოლოდ ერთი ხიდან, ამასთანავე მას შეეძლო ესარგებლა და ესამოენა მთელი ედემის ბაღის ნაყოფებით. ღმერთმა ამ აკრძალვას თან დაურთო შემადრწუნებელი გაფრთხილება - თუ ადამი შეჭამს ამ ხის ნაყოფს - იქნება სიკვდილისაგან დატყვევებულიო. თუმცა ეს სულაც არ ნიშნავდა იმას, რომ ღმერთმა შექმნა სიკვდილი და პირველივე ადამიანს დაემუქრა ამით ურჩობის შემთხვევაში - არა! უფალი თითქოსდა ეუბნებოდა: "თუ შენ უგულუბელყოფ ჩემს სიტყვას და ზურგს შემაქცევ მე, მაშინ მეც განვდგები შენგანო"! მაგრამ სულიერ არსებათათვის სიცოცხლე ხომ ღმერთია, ღმრთის განშორება ადამიანისათვის შეიქმნა საშინელი სასჯელი, მისი განხრწნისა და ნაწილებად დაშლის საწყისი.

ადამიანმა დაცემისთანავე დაიწყო სულიერად და ხორციელად კვდომა! როგორც წმ. მაქსიმე აღმსარებელი ამბობს: "სიკვდილი, ამ სიტყვის ზუსტი მნიშვნელობით, ღმრთისაგან განშორებაა, ხოლო "საწერტელი სიკვდილისა ცოდვაა" (1 კორ. 15,56). ადამმა მიიღო რა ეს "საწერტელი" აღმოჩნდა ცხოვრების ხისაგან, სამოთხიდან და ღმრთისაგან განდევნილი, რასაც უცილობლად მოჰყვა სიკვდილი" (2-ჯ 33, სე, 93). ადამმა დაკარგა ღმრთის კეთილგანწყობა თვისადმი, იქმნა ვითომცდა, ღმრთისათვის უცნობი, აღმოჩნდა რისხვისა და განვდებულობის ბეჭდის ქვეშ. ასეთ მდგომარეობაში პირველი ადამიანები შობდნენ შვილებს - და მათი შვილები ჩასახვისა და შობისთანავე აღმოჩნდნენ იმავე განშორებულობის არდილის ქვეშ, წინაპართა ცოდვებისა და უსჯულოების ზიარნი (ფსალ. 50.7). სრულიად ყველანი აღმოჩნდნენ თავიანთივე "ბუნებით შვილნი რისხვისანი" (ეფეს. 2.3). ამჟამად, ჩვენ ყველანი "ვიბადებით ცოდვილნი ჩვენი შემცოდვე მამათმთავარ ადამისაგან, დამნაშავენი - დამნაშავენი

საგან, ცოდვის მონები - ცოდვის მონისაგან, წყევის ქვეშ მყოფნი და მკვდარნი - წყევის ქვეშ მყოფისა და მკვდრისაგან..." (უკ. 11 მ ნ ჯ ბ ჯ . 66).

მიუხედავად ამისა ზოგიერთნი თვლიან რომ ეს უსამართლობაა: განა ადამის შთამომავალნი დამნაშავენი არიან მის ცოდვაში, მითუმეტეს - როგორ შეიძლება უდანაშაულო ჩვილები ჩაითვალოს ცოდვილებად შობისთანავე? მაგრამ განა ცოტაა ძველსა და ახალი აღთქმის ისტორიაში მაგალითები იმისა, თუ შვილები როგორ იმკვიდრებენ წინაპართაგან ან კურთხევას ან წყევას, რომელიც ადევს მათ საგვარეულოს, თითქოს მშობელთა ცხოვრება გრძელდება მათში, ისევე როგორც ხის ფესვების სისუსტე ან სიძლიერე ვლინდება მის ტოტთა სიცოცხლეში. განა იგივეს არ ვხედავთ ირგვლივ, თუ მდიდარი მშობლების შვილები შობისთანავე როგორ სარგებლობენ სიმდიდრის სიკეთით, ღარიბთა შვილები კი - დაბადებიდანვე იტანჯებიან უკმარისობით? თავადის შვილები შობისთანავე როგორ სარგებლობდნენ პატივითა და სათავადო ტიტულებით, მონის შვილები კი ატარებდნენ თავიანთ ბავშვობას დამცირებაში... განა ეს უსამართლობაა? მაგრამ აი, ერთი შრომობდა, მეორე კი დაუდევარი იყო, ერთმა პატივი მოიხვეჭა, მეორემ კი მონობამდე დაიმცირა თავი, შესაბამისი ხვედრი გადასცეს შვილებსაც - მაგრამ მათ შეუძლიათ გამოასწორონ თავიანთ წინაპართა შეცდომები და აირჩიონ გზა ბედნიერებისაკენ.

წარმოვიდგინოთ, რომ რომელიმე გამოჩენილ, მეფის მიერ საყვარელ თავადს, მხილებულს მეფის წინააღმდეგ შეთქმულებაში, ჩამორთმეული აქვს სათავადო უპირატესობანი და გადასახლება უნდა შორეულ მხარეში, მამულში დაბრუნების აკრძალვით. გადასახლებაში მას უჩნდებიან შვილები - ისინი დაბადებიდანვე, პირადულად უდანაშაულონი, აღმოჩნდებიან გაძევებულნი, მოსაწყენ, ველურ და ცივ მხარეში, სათავადო უპირატესობა ჩამორთმეულნი, მეფის წყალობისაგან გარიყულნი. მაგრამ ეს გაძევებულობა და გარიყულობა განა "უდანაშაულოთა სასჯელია" მეფის უმოწყალობით, სხვისი დანაშაულის გამო? განა ეს მათი წინაპრის მიერ ჩადენილი დანაშაულისაგან თავისთავად გამომდინარე შედეგი არაა? მაგრამ მათ, მანაც ეძლევათ უფლება დაუმოწმონ მეფეს თავიანთი ერთგულება, სიჭყვიტით და საქმით დაამტკიცონ, რომ არ გაიმეორებენ თავიანთი მამის თვითნებობას - და მეფეც სიხარულით, არა მარტო აღადგენს მათ ყველა სათავადო უფლებებში - არამედ იშვილებს კიდევ!

გოლგოთაზე, ჩვენი გულისათვის დაკლული, განკაცებული ღმრთის ძის მსხვერპლით - გამოსყიდულნი ვართ წყევისაგან! ვინც ირწმუნა მისი, წმ. ნათლისღების საიდუმლოში გახდა ზიარი იმ ჯვარზე სიკვდილისა, ვინც თვით ცხოვრებით დაამოწმა თავისი ერთგულება და მორჩილება - ის ღმრთისაგან ნაშვილები ხდება! ასე რომ, მამათმთავრისაგან ჩვენი ცოდვიანი მემკვიდრეობა უსამართლობად მარტო მაშინ გვეჩვენება, როდესაც გვავიწყდება, რომ ქრისტეში თითოეულ ადამიანს შეუძლია მოიხვეჭოს იმაზე მეტი, ვიდრე დაკარგა ადამში.

"დაე, ნურავინ იფიქრებს, თითქოს მან განიცადა ზიანი წინაპართა გამო - ამბობს წმ. იოანე ოქროპირი - "თუ ჩვენ მოვინდომებთ მივალწიოთ ყოველივე იმას, რისი მოცემაც აღგვითქვა ქრისტემ, მაშინ აღმოვაჩინებთ, რომ მოცემულია უფრო მეტი, ვიდრე ჩვენ დავკარგეთ... რაზედ სტირ - მითხარ მე? იმაზედ რომ ადამმა, შესცოდა რა, მოკლებულ გყო შენ სამოთხეს? გამოსწორდი, მოშურნე იყავ სათნოებებში და მე შენ არა სამოთხეს, არამედ თვით ცას განგიღებ" (უ ს . . . 9 ს.10).

მორჩილების შესახებ

პირველი ადამიანის მიერ ჩადენილი პირველი ცოდვა, დასაწყისი ყველა ჩვენი ცოდვისა და - დანაშაულისა - იყო ღმრთისადმი დაუმორჩილებლობა, როდესაც ეშმაკისაგან ცდუნებულმა ადამმა, ამჯობინა რა თავისი ნების აღსრულება, ღმრთის მცნება დაარღვია. ამრიგად, პირველ რიგში დასწულდა და დღემდე ავადმყოფობს - ჩვენი ნება! ასე რომ, ცხონება უპირველეს ყოვლისა - ღმრთისადმი მორჩილებაში, მისი ნების ძიებასა და აღსრულებაში მდგომარეობს.

ჩვენი ცხონების მთავარი მტერი - გარეთ კი არა, ჩვენს შიგნითაა, თვით ჩვენს გულებში, ჩვენს მეობასა და თვითნებობაში. ამიტომ ვნებებთან ბრძოლა, უპირველეს ყოვლისა, უნდა დაიწყოს თვითნებობის აღკვეთით, საკუთარი გონებისა და გრძნობების მიმართ უნდობლობით. რამდენადაც ცოდვიანი მიდრეკილებანი ათრობენ გონებას, ატყუებენ სინდისსა და ატყვევებენ

გულისთქმას, ჩვენ ძალიან გვიძნელდება ვაიძულოთ საკუთარ თავს ღმრთის ნებით ცხოვრება. ამიტომაცაა საჭირო გამოცდილი მოძღვრის პოვნა, რომელიც დაგვეხმარებოდა ამაში.

“ჭეშმარიტი მორჩილება - ღმრთისადმი მორჩილებაა, ერთადერთი ღმრთისადმი! - ამბობს წმ. ეპისკოპოსი ეგნატე სტავროპოლელი - ის, ვისაც არ ძალუძს თვითონ, თავისთავად დაექვემდებაროს ამ მორჩილებას, დამხმარედ ირჩევს ადამიანს, რომლისთვისაც ღმრთისადმი მორჩილება უფრო ნაცნობია” (ჭეშმარიტი მორჩილება, თაგის ნების მოკვეთა და მორჩილება. ჩვენ უნდა დავექვემდებაროთ არა მარტო საეკლესიო, არამედ საერო ხელისუფლებასაც კი (იქ სადაც იგი არ ეწინააღმდეგება სარწმუნოებას). თავის ნების მოკვეთა გემართებს თითქმის ყოველთვის და ყველაფერში - არა მარტო კაცთა, არამედ გარემოებათა წინაშეც (რამდენადაც ეს შესაძლებელია და არაა სული-სათვის საზიანო). სულიერ საკითხებში კი, რომელნიც განსაზღვრავენ ჩვენი რელიგიური ცხოვრების მიმართულებას - შეიძლება ვენდოთ მხოლოდ სულიერ პირებს, რომელნიც ნამდვილად მართლმადიდებლობის ერთგულნი არიან და გააჩნიათ გარკვეული სულიერი მიმართულება, კარგად უწყიან წმიდა მამათა სწავლება: მხოლოდ მათ მიმართ შეიძლება გვექონდეს ჭეშმარიტი მორჩილება. ის კი ვინც ბრმად მიენდობა ისეთ მასწავლებელს, რომელსაც დამახინჯებულად ესმის ქრისტიანობა - ის უსათუოდ თვითონაც ჩავარდება იმავე შეცდომილებაში, გახდება არა ღმრთის - არამედ დაცემული ადამიანის ნების აღმასრულებელი.

არა მარტო მღვდელი, არამედ მღვდელმთავარიც კი არაა დაზღვეული ხელდასხმის საიდუმლოთი, სერიოზული სულიერი შეცდომებისაგან. ის კი მართალია, რომ ხელდასხმისას სულიწმიდა მიმადლებს მათ წმიდა წერილის გაგებისა და მასწავლებლობის ნიჭს - მაგრამ არა მათი ნების, გულისა და გონების მონაწილეობის გარეშე. თუკი ადამიანი არა დგას სწორ სულიერ გზაზე, წმიდა მამათა სწავლების წინაშე არ გააჩნია შიში და მოკრძალება, ეკლესიის მასწავლებლის ხმის მიმართ არა აქვს მორჩილება - მაშინ ხელდასხმის მიერ ნაბოძები ყველა ნიჭი “ხვიძირსა ქვეშე” (ლუკ. II.33) დარჩება: ასეთ შემთხვევაში სამღვდლო ხარისხი მხოლოდ საფარველი - ლამაზი შესამოსელია, ის არ ცვლის ადამიანს, რომელიც ისეთივე სულიერების არ მქონე ცოდვილად რჩება და თავისთავად ასწავლის არა სულიწმიდის - არამედ კაცობრივი გაგებისაგან გამომდინარე სწავლებით. ამ დროს სულიერ მორჩილებაზე ზედმეტია საუბარი: ამ შემთხვევაში შეიძლება პატივი მივავით ხარისხს, მივიღოთ მის მიერ აღსრულებული საიდუმლონი, გვექონდეს საკუთარი ნების უარყოფა და დაქვემდებარება, შეგვიძლია ავიღოთ კურთხევა - მაგრამ მორჩილება მრავალ სიფრთხილესთან უნდა იყოს დაკავშირებული. ჩვენ არ შეგვიძლია უსიტყვო მორჩილება გამოვიჩინოთ მის მიმართ, ვინც თვითონ არ იჩენს მორჩილებას ეკლესიის სწავლებისადმი. ასეთ შემთხვევაში - მორწმუნეს აქვს უფლება მოითხოვოს არა მარტო მღვდლისაგან, არამედ მღვდელმთავრისაგანაც კი ანგარიში იმისა - თუ როგორაა სწამს მას (რაც ხშირად ხდებოდა ეკლესიის ისტორიაში - იხ. მაგ. წმ. პატრიარქ მელეტის ცხოვრებაში - 12 თებერ.).

ჩვენ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ყოველი ქრისტიანისაგან მოითხოვება შეგნებული, გონიერი რწმენა. როგორც ჩვენი დროის გამოჩენილი ღმრთისმეტყველი, ვლადიმერ ლოსკი ამბობს: “ქრისტიანს, რომელსაც წმ. მირონცხების საიდუმლოში მინიჭებული აქვს სულიწმიდის ნიჭები, არ შეუძლია არ იყოს შეგნებული თავის რწმენაში, ის ყოველთვის პასუხისმგებელია ეკლესიაზე”. “არა მხოლოდ ეკლესიის მსახურნი, არამედ ყოველი ერისკაცი მოწოდებულია აღიაროს და დაიცვას ჭეშმარიტება, წინ აღუდგეს თვით ეპისკოპოსთაც კი თუ ისინი ვარდებიან მწვალებლობაში...” (ღ ღ . ხ ჯ . ჯ . 1). აუცილებელია ნათლად გვახსოვდეს, რომ უეჭველად დავიღუპავთ სულს, თუ “მორჩილების გულისათვის”, თვით ეპისკოპოსისადმიც კი, დავთანხმდებით “ვიცროთ” ჩვენი სარწმუნოების დოგმატთა აღმსარებლობაში. ასე რომ - ვეძიოთ სულიერი მოძღვრის მორჩილებაში “ღმრთისადმი მორჩილება, ერთადერთი ღმრთისადმი”, დაე, გვახსოვდეს მოციქულის გაფრთხილება: “ნუ იქნებით მონაა კაცთა” (I კორ. 7.23).

რას ნიშნავს საკუთარი ერის სიყვარული

ყველა ადამიანი მამათმთავარ ადამისა და დედამთავარ ევას შთამომავალი არის, კაცობრიობა, თითქოს, ერთი დიდი ოჯახია. ყოველი ადამიანი - ღმრთის ხატია. ქრისტე - ღმერთი გან-

ხორციელდა, ჯვარს ეცვა, მოკვდა - ყველა ადამიანისათვის. უფალს “არა სურს სიკვდილი ცოდვილისა” (ეზეკ. 33), ვინც არ უნდა იყოს იგი და სადაც არ უნდა ცხოვრობდეს! ქრისტეს ეკლესია - საყოველთაოა, ერთია ყველა ერს შორის - არ იყოფა ცალკეულ “ნაციონალურ” ეკლესიებად (იხ. განაჩენი ფილიტიზმის მწვალებლობაზე). ყველა ერის ჭეშმარიტ - მორწმუნე ხალხს - ჰყავთ ერთი მამა “რომელ არს ცათა შინა” და ერთი დედა - ეკლესია! ქრისტეს მიერ ცხოვების მაძიებელნი არა მარტო ერთ ერ - არამედ ერთ გვამ არიან (რომ. 12,5; I კორ. 12,12). ასე რომ, ქრისტეანს გული უნდა შესტკიოდეს ყველა ადამიანზე. ყველას ცხოვება თანაბრად უნდა სურდეს! მაგრამ განა განსაკუთრებული სიყვარული საკუთარი ერისადმი არ არის გამართლებული?

დაფიქრდეთ - რას ნიშნავს - “ჩემი ერი”, ეს, იმ უდიდეს ზოგადსაკაცობრიო ოჯახში ჩემს გარშემო უფრო მცირე, ჩემთვის უფრო ახლობელი მშობლიური ოჯახი; მასთან მე უფრო ღრმად, მჭიდროდ ვარ გადახლართული ბედით. ჩემი ერის წარსული, მისი ძიებანი და აღმოჩენები, სიხარული და მწუხარებანი, აღზევებანი და დაცემანი - ყოველივე ამან თავისებურად აღბეჭდა ჩემი სული და არ შეიძლება ეს ჩემთვის სულიერით იყოს. როდესაც უბედურება ახლოვდება - ადამიანს პირველ რიგში გული შესტკივა მათზე, ვინც მისთვის უფრო ახლობელია: დედა, მამა, ძმა, მეგობარი, “მოყვასი”, შემდეგ - თავის ერზე და ბოლოს ყველა სხვა ხალხზე - ეს ბუნებრივია და განუყრელი ჩვენი გულიდან.

მაგრამ “სიყვარული საკუთარი ერისადმი” არ უნდა შეიცვალოს “ნაციონალური ამპარტავენებით”! მაგალითად - როდესაც ადამიანი მიიღტვის, რომ სხვებს გაასწროს თავმდაბლობაში, ღმრთისადმი სიყვარულში, მცნებათა აღსრულებაში, სულიწმიდის მადლის მოხვეჭაში - ეს სანაქებო, ღმრთისათვის სათნო მოშურნეობაა. მაგრამ როდესაც ადამიანი ფიქრობს, რომ ის უკვე სხვებზე უკეთესია, უფრო წმიდაა, სუფთაა, ჭკვიანია და ა.შ. - ეს ღმრთისათვის საძულველი ამპარტავენებაა! ასევე ამ შემთხვევაშიც - კი არ უნდა აღვამაღლოთ ჩვენი ერი სხვა ერებზე, კი არ უნდა ვიქებდეთ თავს უპირატესობებით და ვამცირებდეთ სხვა ერს, არამედ ნამდვილად უნდა გვსურდეს ჩვენ თანამემამულეთა სულიერი წარმატება, არა მიწიერი დიდება უსურვით მათ, არამედ ზეციური! იმაზე კი არ უნდა ოცნებობდეს ქრისტეანი - რომ მისი ერი გამდიდრდეს დედამიწაზე ხრწნადი სიმდიდრით, მატერიალური კეთილდღეობით, სიძლიერით, ხელოვნებით - არამედ უნდა ისწრაფოდეს, რომ მან მოიხვეჭოს კეთილგანწყობა ღმრთისა, რომ თვით ზეცათა მეუფემ გამოარჩიოს ის ერთგულების, სიწმიდისა და თავისადმი სიყვარულისათვის. მან უნდა ინატროს, რომ მისმა თანამემამულეებმა პირველ რიგში გამოამჟღავნონ სიძამაცე და სიმტკიცე ცოდვებთან და ამა სოფლის საცდურებთან დაპირისპირებაში - და მარტო ამის შემდეგ შესძლებენ გარეშე მტრებთან ბრძოლაშიც ცხადჰყონ თავიანთი სიძლიერე - მხოლოდ მაშინ ექნებათ ჭეშმარიტი თავისუფლება (სხვანაირად - ისინი მას გაყიდვიან მატყუარა მიწიერ სიკეთეზე, როგორც ესაგმა გაცვალა თავისი პირველობა ცერცვის შეჭამანდზე (დაბ. 25)...

ებრაელებმა რატომ არ აღიარეს უფალი იესო - მესიად, ისინი ხომ ძალზედ ღმრთისმოსავნი იყვნენ, ჰქონდათ მრავალი წინასწარმეტყველება ქრისტეს შესახებ, იცოდნენ მისი მოსვლის ნიშნები, მოუთმენლად ელოდნენ მესიის მეუფების გახსნას, უყვარდათ თავიანთი ერი... მაშ, რატომ მოიძულეს იგი და აღამაღლეს ჯვარზე? განა, არა იმიტომ, რომ ეს მეუფება მათ მიწიერად წარმოედგინათ - თითქოსდა, მათი მესია იქნებოდა ყოვლის შემძლე მიწიერი მეფე, მბრძანებელი, რომელიც განათავისუფლებდა ისრაელ ერს რომაელთა მონობისაგან, განადიდებდა ებრაელების სამეფოს მთელი ქვეყნის სამეფოებზე, “ღმრთის რჩეულ” მათ ერს აღამაღლებდა სხვებზე, გაავრცელებდა იუდეველთა სარწმუნოებას და სინედრიონის ზეგავლენას მთელ სამყაროზე. მაგრამ მათ არ მოეწონათ თავმდაბალი და მშვიდი სახე მაცხოვრისა, მისი საუბრები რომელიდაც “არა ამქვეყნიურ” მეუფებაზე - და თუმცა კი ხედავდნენ, რომ ძალიან ბევრი რამ მოწმობს იმის შესახებ, რომ იგი ჭეშმარიტი მესიასა, წინასწარმეტყველთა მიერ თქმული - გულთ არ უნდოდათ მიეღოთ ეს, რადგანაც არ სურდათ უარი ეთქვათ მათი გულების დამატკობელი მიწიერი, შორსმიმავალი მოლოდინისაგან და დაკარგეს ყველაფერი!

აი, ახლაც, უკვე მართლმადიდებელ ერთა შორისაც ვრცელდება ცრუპატრიოტული განწყობილება, ბევრი გამოჩენილი პირი, (როგორც საერო, ასევე სასულიერო) პროპაგანდას უწევს რაღაც მიწიერის მოლოდინს, თავისი ერის ამაო განდიდებას, არც რცხვენიათ მისი “ღმრთის

რჩეულად” გამოცხადება, დარწმუნებულნი არიან, რომ სწორედ მათი ერი გახდება მთელი მსოფლიოსათვის “ლამპარი” სარწმუნოებისა და ა.შ. როგორ დახვეწილად, ვერაგულად, მზაკურულად და სულის საზიანოდ - საკუთარი ერისადმი კეთილშობილური სიყვარულით შენიღბული იმალება იგივე ამპარტავანება, იგივე ამაო ცუდდამზვაობრობა... გვეშინია, რომ ამ შეცდომილებამ არ მიიყვანოს ბევრი მართლმადიდებელი ადამიანი ცრუ - მეფის, ცრუ - მესიის, ანტი - ქრისტეს თაყვანისცემამდე - როგორც ოდესღაც, ზუსტად იგივე განწყობილებამ მიიყვანა ებრაელი ერი ჭეშმარიტი მეფის, მესიის, ღმერთის უარყოფამდე!

ნათლისღება - კარიბჭე ცხონებისა

ნათლობის დროს ადამიანს ცოდვები არა მარტო “მიეტევება” - არა! აქ აღესრულება უფრო მნიშვნელოვანი საიდუმლოება!

ყოველი ადამიანი, როგორც დაცემული ადამის შთამომავალი - თვით ჩასახვისა და შობისთანავე აღმოჩნდებიან, ვითარცა მათი მამათმავარი, იმავე წყევის, ღმერთის რისხვის ბეჭდის ქვეშ, ცოდვილნი, უარყოფილნი, სამუდამო სიკვდილისათვის განწირულნი. ჩვენი ხორციელი შობა სიკვდილის დასაბამს უფრო გაეს, ვიდრე სიცოცხლის დასაწყისს... მაგრამ აი - განხორციელებული ღმერთი - ნათელი ჭეშმარიტი გამოჩნდა ამა სოფლად, რათა გადაერჩინა დაღუპული ადამიანი, მაგრამ - “სოფელმა იგი ვერ იცნა. თვისთა თანა მოვიდა და თვისთა იგი არა შეიწყნარეს” (იოან. 1. 10,11)! ამრიგად, უფალმა ვერ ჰპოვა დედამიწაზე თავისთვის ადგილი “სადა თავი მიედრიკა” (მათ. 8.20; ლუკ. 9.58), უარყოფილი, სასაცილოდ აგდებული, შეურაცხყოფილი, შემაძრწუნებელი სიკვდილით დასჯილი - გავიდა ამა სოფლიდან ჯვარცმის მიერ. მაგრამ ეს სიკვდილი მან ნებაყოფლობით მიიღო: იყო რა უცოდველი - მთლიანად თავის თავზე აიღო რისხვა, ღმერთის მართლმსაჯულების მთელი სასჯელი, რომლითაც სამუდამოდ უნდა დასჯილიყო დაცემული კაცობრიობა. მიუხედავად ამისა, სიკვდილს არ შეეძლო უფლის დაკავება თავის ბორკილებში, არ ჰქონდა ძალაუფლება ამ წმიდა - მართალზე და მისი სიკვდილით თვითონ იქნა იქვე დათრგუნვილი!

და აი ქრისტეს ჯვარი ჩვენთვის აღებს ერთადერთ კარებს, რომელსაც ძალუძს ჩვენი გაყვანა, ამ საუკუნო დაღუპისათვის განწირული სოფლიდან მარადიულ ნეტარების სამეფოში. ამასთანავე ჯვარი ხდება განმსჯელი ნიშანი ქვეყანისათვის, ხოლო სასჯელი მდგომარეობს იმაში, რომ “ნათელი მოვიდა სოფლად, და შეიყვარეს კაცთა ბნელი, ვიდრე ნათელი” (იოან. 3.19). ეს სოფელი, რომელმაც არ შეიცნო “ჟამი მოხედვისა თვისისა” (ლუკ. 19.44) - თითქოსდა გადასაზულია ჯვრით, სრული უარყოფისთვის განწირული, “განკითხვის დღეს ცეცხლისათვისაა დამარხული” (2 პეტრ. 3.7). მაგრამ მათ, რომლებმაც იწამეს ქრისტე, აღიარეს მასში თავისი მაცხოვარი - ძალუძთ სრულიად განერნენ იმ წყევას, რომელშიც მოჰყვა მთელი ადამის შთამომავლობა, და იმ მრჩობლ განსჯას, რომელიც დაიმსახურა, ბოროტებაში ბევრად წარმატებულმა ამა სოფელმა. კი მაგრამ რანაირად? - ქრისტეს კვალდაკვალ გასვლით! მაგრამ პირველად საჭიროა უკუნქცევა ამ სოფლისაგან, მისი დამღუპველობის აღიარება, დარწმუნება იმაში, რომ “ყოველივე სოფელსა შინა ესე არს გულის თქმად ხორცთა და გულის თქმად თვალთა და სილადე ამის ცხოვრებისა” (1იოან. 2.16), უფრო მეტიც - საჭიროა არა მარტო სოფელი მოვიძულოთ, არამედ “სულიცა თვისი” სოფელსა ამას შინა (ლუკ. 14.26). (ე.ი. მოვიძულოთ ჩვენს სულში ყველაფერი ის რაც გვამონებს ამა სოფელს).

ამიტომაც ვიდრე მივეახლებით ნათლობის საიდუმლოს, ჩვენ უარყოფთ და განვაგდებთ სატანას და ყველა მის საქმეს - ე. ი. სოფელსა და ყველა მის ცოდვიან სიამოვნებებს. ამის შემდეგ დავეფლობით უფალთან ერთად ნათლობის საიდუმლოებაში: და როდესაც ადამიანი ასეთი გრძობებით და ასეთი სარწმუნოებით სამეზის შთაეფლობა ემბაზში წმ. სამების სახელით, მაშინ ამ საიდუმლო მოქმედების ძალით, რომელიც თვით უფლისაგან აქვს მოცემული ეკლესიას - ადამიანი, თითქოსდა, ქრისტესთან ერთად კვდება ჯვარზე. “ანუ არა უწყითა, - ამბობს მოციქული - რამეთუ რომელთა - ესე ნათელ-ვიღეთ ქრისტე იესუს მიერ, სიკვდილისა მისისა მიმართ ნათელ-ვიღეთ?” მის “თანა დავეფლენით ნათლის-ღებითა მით სიკვდილსა მისსა...” (რომ. 6.3,4). ასე რომ - ქრისტეს მიერ ნათელღებულთა უარყოფით რა სოფელი ესე, მთელი მისი

მაცთური სიკეთენი, მომატყუებელი იმედები, მოვიძულეთ რა თვით ჩვენი ცხოვრება ამა სოფელში - თითქოსდა განვედით (გულით და სულით) ამა სოფლის მიერ უარყოფილი, ჩვენი უფლის კვალდაკვალ. თუმცა რა თქმა უნდა: “უკეთუ თანა-ნერგ ვექმნენით მსგავსებასა მას სიკვდილისა მისისასა, ეგრეთცა აღდგომასა მას მისსა ვიყვნეთ”, თუ “მის თანა-დავეფლენით ნათლის-ღებითა მით სიკვდილისასა”, მაშინ - ვითარცა - “იგი აღსდგა ქრისტე მკვდრეთით ღიღებითა მამისაათა, ეგრეთცა ჩვენ განახლებითა ცხოვრებისაათა ვიდოდით”, “უკეთუ მოვკვდეთ ქრისტეს თანა, გვრწამს, რამეთუ მის თანაცა ვცხოვნდეთ”(რომ. 6. 4,5,8,).

მიეახლება რა ნათლობის მსურველი წმიდა ემბაზს, უარყოფს იმ ცოდვილს (“ძველ ადამს”), რომელიც აქამდე ცხოვრობდა მასში, ესლა იგი ქრისტესთან ერთად “ჯვარს ეცმის სოფლისა”, “სოფელი კი მისსა” (გალატ. 6.14), მასში თითქოსდა კვდება უწინდელი ადამიანი, “მკვდარი კი განთავისუფლებულა ცოდვისაგან” (რომ. 6.7). ამგვარად, ნათელღებულს ცოდვები არა მართო მიეტყუება, არამედ ამ ღროიდან მას არც კი შეერაცხება, თითქოსდა არავითარი საერთო არა აქვთ ამ, სხვა, ახალ ადამიანთან! რადგანაც ქრისტესთან ამ შეერთებაში მისი სიკვდილის მეშვეობით - სულიწმიდის მადლით ნათელღებულში, თითქოსდა ჩაისახება ყრმა, “ახალი დაბადებული” (2 კორ. 5.17; გალატ. 6.15), სიარულის დამწყები “განახლებულ ცხოვრებაში”. ამის შემდეგ ადამიანი აღარ ცხოვრობს მთლიანად ამ ქვეყანაზე, არამედ მხოლოდ ნაწილობრივ ეხება მას - ელოდება, ემზადება უფლის შეწყნარებისათვის, მისი უნრწნელი მეუფებისათვის. ამგვარად - ნათლობის წმიდა ემბაზი “საფლავიცაა” და “ღედა ეკლესიის წიაღიც”: აქ კვდება ძველი ადამიანი, იბადება ახალი, იგი უარყოფს განხრწნადს - იღებს, უამრავ უნრწნელ სიკეთესთან მიახლების უფლებას! ამიტომაცაა, რომ ეს საიდუმლოება “ცოდვათა მიტევების” საიდუმლოდ კი არ სახელდება, არამედ “ნათლისღების”, “მეორედ შობის” საიდუმლოდ, “კვალად შობის საბანელად”!

“მსხვერპლი” თუ მკრეხელობა?

ჩვენს ერში გავრცელდა უცნაური ჩვეულება: ბევრ ადამიანს, რომელნიც თავს ქრისტეანებად თვლიან, დღესასწაულებზე ტაძრებთან მოყავთ ცხოველები, ასრულებენ მათზე რალაცნაირ რიტუალებს, კლავენ, ჭამენ, სვამენ ღვინოს, აწყობენ ხმაურიან მხიარულებას და ამას ეძახიან “ღმრთისადმი მსხვერპლშეწირვას”, დაკლულ ცხოველს კი “საღმრთოს”. ბიბლიაში, ძველ აღთქმაში მართლაც არის მინიშნებული, ებრაელებისადმი მიცემული, კანონი - ღმრთისადმი ცხვრებისა და ხბოების მსხვერპლად შეწირვა: მაგრამ ამ მინიშნებას თავისი მიზანი ჰქონდა - ღრმად შთაეგონებინა ხალხისათვის ის გაგება, რომ უდანაშაულო მსხვერპლის სისხლს, მის წამებას ძალუძს განწმიდოს, განთავისუფლოს ცოდვისაგან ის, ვის გამოც იგი იყო შეწირული. ეს იყო წინასახე იმ მსხვერპლისა, რომელიც განხორციელებულმა ძე ღმრთისამ გოლგოთაზე გაიღო ადამიანთა ცოდვებისაგან გამოსასყიდად - და თუ ძველი აღთქმის მსხვერპლშეწირვას ჰქონდა კიდევ რაიმე განწმედელი ძალა - იღებდა მხოლოდ იმ მსხვერპლისაგან, რომლის წინასახეც იყო იგი. იმის შემდეგ კი რაც ჩვენ ვართ გამოსყიდულნი ქრისტეს, ამ “სოფლის ცოდვათა აღმხმელი ტარიგის” უწმიდესი სისხლით (იოან. 1.29) - ეკლესიაში ყოველგვარი სისხლიანი მსხვერპლშეწირვა დაუშვებელია! ისინი კი, რომელნიც დღესაც ფიქრობენ ღმრთისადმი მსხვერპლის შეწირვას თხებისა და ცხვრების სისხლით - თვით ამითი ამჟღავნებენ, რომ არ აღიარებენ ქრისტეს მსხვერპლის ძალასა და მნიშვნელობას, ე.ი. იუდეველებთან ერთად უარყოფენ ქრისტეანობას!

მეორე მხრივ: ყოველი გონიერი ადამიანისათვის ნათელია ის, რომ ღმერთს არ ახარებს ცხოველთა კვლა, არ ტკბება ის დაღვრილი სისხლით. ჯერ კიდევ ძველ აღთქმაში უფალი მეფსალმუნე დავით მეფის პირით ამბობდა: “ნუ ვჭამოა ხორცი ზვარაკთა ანუ სისხლი ვაცთა ვსვავა? შესწირე ღმრთისად მსხვერპლი ქებისად” (ფს. 49). ებრაელებს კი მიჰყავდათ ტაძარში ცხოველები დასაკვლელად - მაგრამ ეს იყო სიმბოლო: წვადნენ რა საკურთხეველზე ან მთლიან საქონელს, ანდა მის საუკეთესო ნაწილს - ამით ისინი გამოხატავდნენ, რომ სწირავენ ღმერთს თავიანთ მთავარ გულისთქმას. უნდა აღინიშნოს, რომ ქრისტეანებს ყოველთვის ქონდათ წესად, თავიანთი შრომის საუკეთესო ნაწილის ღმრთისადმი შეწირვა; მაგალითად მიწათმოქმედს

ტაძართან მოჰქონდა* ნაყოფები, მეფუტკრეს თაფლი ან ცვილი, მევენახეს - ღვინო ან ყურძენი, მწყემსს ცხვარი. ეკლესიაში არსებობს განსაკუთრებული ლოცვები: “ახალ თაფლზე”, “ახალ ღვინოზე”, “ახალ ხილზე” და ა. შ. აგრეთვე არის ლოცვა ცხოველის დაკვლაზეც. ეს შემოწირულობანი ნაწილობრივ ეძლეოდათ ტაძრის მსახურთ, ნაწილობრივ ღარიბებს, ნაწილი კი, როგორც კურთხევა მიჰქონდათ სახლში შემომწირველთ. ამგვარად იკურთხებოდა მთელი მათი შრომა. მხოლოდ ასეთი აზრით ცხოველის დაკვლას შეიძლება ერქვას “მსხვერპლი” ე.ი. ღმრთისადმი შეწირული ძღვენი. მხოლოდ ასეთი სახითაა მიღებული ის ეკლესიაში. ესლა კი - ტაძრის ირგვლივ შემოატარებენ ცხოველს, კლავენ, წვავენ, მადიანად შეექცევიან, უხვად აყოლებენ ღვინოს, მთვრალი ყვირილით იკლებენ გარემოს - და დარწმუნებულნი არიან რომ “მსხვერპლი შესწირეს” ღმერთს. ეს - მკრეხელური დაცინვაა უზენაესისა!

და კიდევ: იესუ ქრისტე ეუბნება თავის მიმდევართ: “ეკრძალენით თავთა თქვენთა ნუჟუკვე დამძიმდნენ გულნი თქვენი შვებითა (სლაფურში “ნაყოფანებითა”) და მთვრალობითა” (ლუკ. 21.34) - აქ კი ეგრეთწოდებულნი “ქრისტეანენი” უზომოდ ჭამენ ხორცს, თვრებიან ღვინით, უწესოდ მხიარულობენ - ამავე დროს ფიქრობენ, რომ ამით სათნო ეყენენ ღმერთს...

ამის გარდა: ეს “ხორციანი” ნადიმები ძალიან ხშირად იმართება საეკლესიო დღესასწაულებზე, (განსაკუთრებით წმ. გიორგის დღეს) - თუმცა ეკლესიის კანონების მიხედვით, ყოველთვის, ყველა დღესასწაულზე როდი შეიძლება ხორცის ჭამა. გამოდის: საეკლესიო დღესასწაულებს იღებენ, ეკლესიის განჩინებებს კი, რომლებიც ეხება ამ დღეებს - უარყოფენ!

კანონების მიხედვით: ტაძარში ხორცის შეტანა, არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება, რადგანაც აქ აღესრულება “უსისხლო მსხვერპლშეწირვა” - ევქარისტია.

მიუხედავად ამისა, ბევრი, ეკლესიის ან მონასტრის ეზოში კლავს ცხოველს, ზოგჯერ სისხლს ტაძრის კედლებზე ასხამენ, მის კარებთან ყრიან თავებსა და ჩლიქებს, ზოგიერთს შიგნითაც კი შეაქვთ ხორცი ან სისხლი: ყოველივე ეს, რაღაც წარმართული რიტუალებით თანხლებული, მოგვაგონებს სატანისტების “მესას”, რომელსაც ყოველთვის თან ერთვის ქრისტეანული სიწმიდის შერყენა - რის გამოც ეშმაკი უწევს მათ თავის “სამსახურს”.

ამას დაუმატოთ: თავიანთი მთვრალი ხმაურიანი ორგეებით ეს ცრუ ქრისტეანები ხშირად არ აძლევენ საშუალებას ჭეშმარიტ ქრისტეანებს წმიდა დღესასწაულების დროს მიიტანონ ტაძრებში, შინაგანი სიმშვიდით, ნამდვილი ღმრთის სათნო “მსხვერპლი ქებისაჲ” - გულითადი ლოცვანი, სინანული, დიდება, მადლობა, საზეიმო საგალობელნი, ხელს უშლიან მათ მშვიდი გულით და გაუფანტველი გონებით ქრისტეს წმიდა საიდუმლოებებთან მიახლებაში...

ასე რომ: ამ “მსხვერპლშეწირვებს ჩვენს მართლმადიდებლურ სარწმუნოებასთან არავითარი ურთიერთობა არა აქვს, ეს რაღაც საშინელი კარიკატურაა ქრისტეანობაზე - თითქოს ეშმაკი ამ ხალხის დახმარებით, როგორც მრუდე სარკეში ცდილობს დაამახინჯოს ყოველივე ის, რაც წმიდა და ძვირფასია ქრისტე - ღმერთის ჭეშმარიტი თაყვანისმცემელისათვის. ეს წარმართობის აღორძინებაა, მაგრამ ქრისტეანობის სახელს ამოფარებული. აქ თაყვანისცემაა, მაგრამ არა ჩვენი ღმერთისა, არამედ იმ ღმერთისა, რომლის სახელი “მუცელია” (როგორც ამბობს პავლე მოციქული ფილიპ. 3.19). და ვაი, - იმ “მწყემსებს”, რომელნიც ხედავენ ერის ამ ცდომილებას, მაგრამ არ გამოყავთ ის საშიში უფსკრულიდან, არ აჩერებენ, რამეთუ სწადიათ “თავიანთი თავის დამწყემსვა და არა მათთვის ჩაბარებული სამწყსოსი” (წმ. იოანე კრონშტადელის სიტყვები მომავალ მღვდლებზე). და აი, მათი მთავარი მამსილებელი საშინელ სამსჯავროზე იქნება წმ. დიდმოწამე გიორგი, რომელმაც თავისი სიყმაწვილე შესწირა კეთილსურნელოვან მსხვერპლად ღმერთს და გამოგვიცხადა ჩვენ ქრისტეანობის ძღვეის ნიშანი წარმართობაზე.

წმიდაო გიორგი! დაეხმარე ჩვენს ერს, რომ განთავისუფლდეს ეშმაკის ამ ხიბლისაგან!
ამინ!

სად ვეძიოთ ჭეშმარიტი თავისუფლება?

ერში ხშირად ისმის შეძახილები თავისუფლების შესახებ: ხალხი ყვირის, იქნევს ხელებს, ითხოვს თავისუფლებას! მაგრამ ვინ წაართვა იგი? ვის ძალუძს დაუბრუნოს? ეხლა ყველა მმართველი პირობას დებს, რომ დაიცავს თავისი ერის უფლებებს, სახელმწიფოები თავს იქებენ ლიბერალიზმით, მათი იდეალი - ამერიკაა, მისი სიმბოლო - თავისუფლების ქანდაკება... მიუხედავად ამისა - ყოველი ადამიანი უფრო მეტად გრძობს ამ ქვეყანაზე ყოველი მხრიდან შევიწროებას, შეზღუდვას, აკრძალვას, დამოკიდებულებას. რა არის ამის მიზეზი? იგი უბრალოა!

ღმრთისაგან ნეტარებისათვის შექმნილ ადამიანს - სამოთხეში ჰქონდა სრულიად ყველაფერი, ის რაც კი შეეძლოთ ესურვათ მის წმიდა სამშენებელსა და სხეულს საამო ცხოვრებისათვის, მის სულს კი სწყუროდა ღმერთთან სულიერი ურთიერთობა, მხოლოდ მასში შეეძლო ეპოვა სიხარული, თავისი არსებობის აზრი და მიზანი - და ესეც მას ჰქონდა გახსნილი. მაგრამ არასწორად გამოიყენა რა თავისუფლება, ადამიანი დაეცა, ამის შემდეგ შეწყდა ღმერთთან მაღლისმიერი ურთიერთობა. მიწა დაწყვეტილია და აღარ აღმოაჩენებს ადამიანისათვის მის მასაზრდოებელ ნაყოფს, ვიდრე იგი "ოფლითა პირისა მისისათა" არ მოიპოვებს თავისთვის არსებობის პურს. ადამიანის სული დაემონა ხორცს, ამჟამად ის ეძებს თავის ყველა უსასრულო სურვილებს დაკმაყოფილებას შეზღუდულ მატერიალურ სამყაროში. ეს სულის სურვილები, ნივთიერი-სადმი მიმართულნი, გადადიან ავადმყოფობაში, ბუნებრივი მოთხოვნილებანი გარდაიქმნებიან ვნებებად. და აი - იმყოფება რა გზააბნეული ადამიანი ექსორიზმში, ამ ციხეში, განიზრახავს იმის ძიებას, რაც დაკარგა სამოთხეში: ოცნებობს მოიწყოს თავისთვის სამეფო პალატი, გააშენოს თავისი "ედემის" ბაღი, სწადია სიყვარული, ძალაუფლება, სიმდიდრე, სიტკბოება. მაგრამ ამ ქვეყანაზე რომ მიიღწიოს ამას, სადაც ლუკმაპურიც კი არ მოიპოვება შრომისა და ოფლის გარეშე - ხალხი ცდილობს დაიმონოს მოყვასი, მოატყუოს მეზობელი, გაძარცვოს გამვლელი. ადამიანისათვის ბუნებრივია არა მცირე, არამედ უდიდესი განსვენების, უსაზღვრო ბედნიერების წადილი და ძიება! ეძიებს რა ამას დედამიწაზე, ის იძულებულია თავის მოყვასთან მუდმივ ბრძოლაში იმყოფებოდეს, რადგანაც აქ შეუძლებელია იყოს ბედნიერება - შეზღუდულ სამყაროში - არის მხოლოდ უსაზღვროს სახენი. და, აი, ამ ბრძოლას ვხედავთ ყველგან - ბავშვებს შორის, უფროსებს შორის, მმართველებს შორის და სახელმწიფოებს შორის! ასე რომ, ამ ქვეყნად შეუძლებელია იყოს ჭეშმარიტი თავისუფლება!

ქრისტიანები სხვაგვარად ეძიებენ თავისუფლებას! როგორც ვხედავთ - უფალი იესო ქრისტი არ ასწავლის ებრაელებს რომაელების შევიწროებისაგან განთავისუფლების ძიებას, რომელიც მათ ასე უძძიმთ, არამედ ბრძანებს "მიცემად კეისრისა კეისარსა", მოციქული ჰმოძღვრის მონას, რომელმაც მიიღო ქრისტიანობა არ დამწუხრდეს მონობის გამო, და თუ მას შეუძლია კიდევ განთავისუფლდეს - ურჩევს ამჯობინოს მონობა, ამბობს რა, რომ მონა - ქრისტიანი ქრისტიში უკვე განთავისუფლებულა, თავისუფალი კი - მონაა ქრისტესი (1 კორ. 7.21). ცხადია, რომ ქრისტიანებს არ უნდა ეშინოდეთ იმისა, რომ ხალხი, გარემოება, მთავრობა შეზღუდავენ მათ გარეგნულ თავისუფლებას (ისინი ხომ არ თვლიან ამ ქვეყანას თავიანთ ნამდვილ სახლად, დროებით სამყოფელში კი რად არ მოვიტმინოთ შევიწროება, როგორც ამას ითმენს შორეული ქვეყნიდან საკუთარ სახლში მიმავალი ადამიანი, რომელიმე გზაზე მდებარე სასტუმროში). ჩვენ უნდა გვეშინოდეს სხვაგვარი მონობისა - ცოდვის მონობისა, სწორედ, რომ ცოდვა გვბოჭავს ჩვენ, გვართმევს თავისუფლებას, გვაიძულებს ვიმყოფებოდეთ ჩვენივე უაზრო სურვილების ასასრულებლად აუტანელ მონობაში. ვინც სძლია თავის თავში ამა სოფლის მატყუარა სიხარულთან მიჯაჭვულობას, ვინც ჯვარს ეცვა ქრისტესთან ერთად, ვისი გულიც აღტაცებულ იქნა ზეციერის, მარადისობის მიმართ სიყვარულით - მას არ ეშინია დაკარგოს აქ რაიმე დროებითი, მზადაა დაუთმოს სხვებს მიწიერი სიკეთენი: ის "უძღურებათა, ვინებათა, ჭირთა, დევნულებათა და იწროებათა შინა ქრისტესთვის" - გულმხიარულია (2 კორ. 12. 10), ჯაჭვებს შინაც და ბორკილებს შინაც - თავისუფალია, რადგან თავისუფალია მისი სული ამა სოფლისაგან. მისთვის "ცხოვრება ქრისტი არს, და სიკვდილი - შესაძინელ" (ფილიპ. 1.21).

ასე რომ, არის ჭეშმარიტი თავისუფლება - ქრისტიანში! და არის თავისუფლების ქიმერა - ის, რომელსაც მეფსალმუნე დავით მეფე ეძახის "თავისუფლებას მკვდართა თანა" (ფს.87)* - თავისუფლება ცოდვილისა ცოდვიდეს სხვებთან ერთად - საუკუნო დალუპვისათვის განწირულებთან,

ცოცხლად მკვდრებთან! უფრო ხშირად ადამიანები, რომლებიც მოთხოვნით გაჰყვირიან ქუჩებში “თავისუფლებას”, სურთ სწორედ ეს - “თავისუფლება მკვდართა თანა”.

ჩვენ კი გვახსოვს სახარების სიტყვები: “უკეთუ სცნათ ჭეშმარიტება, ჭეშმარიტებამან განგა-თავისუფლნეს თქვენ”, “უკეთუ ძემან განგათავისუფლნეს, ჭეშმარიტად თავისუფალ იყვნეთ” (იოან. 8. 32,36). ამინ.

საკმეველსა შეესწირათ შენდა, ქრისტე ღმერთო ჩვენო

ტაძარში კეთილმოშიშებით აღესრულება ღმრთისმსახურება: წმიდა გამოსახულებათა წინ წყნარად ციმციმებენ ანთებული კანდლები, შანდლებზე იწვის უამრავი სანთელი, მგალობელთა გაწყობილი ხმები, რომელნიც განადიდებენ ღმერთს - მიწისა და ცის შემოქმედს - აღიწვიან გუმბათისაკენ. თავიანთ გულებში ჩაღრმავებულნი მორწმუნენი ყურადღებით უსმენენ წმიდა სიტყვებს; თითოეულმა მათგანმა მოიტანა აქ თავისი სიხარული და ტკივილი, მადლიერება და თხოვნა, ძიებანი და მოპოვებანი - და ესლა მღუმარედ, ამ თავიანთ გულითად ღაღადს უერთებენ ცისკენ აღმავალ სულიერ გალობას. აი გაისმის საკურთხეველში სასაკმეველის ხარების მსუბუქი რეკა და სულ მალე გამოდის მღვდელი, რომელიც ზომიერად აქნევს საცეცხლურს წმიდა გამოსახულებათა წინ. მთელს ტაძარში სასიამოვნო კეთილსურნელება იფრქვევა - ანუგეშებს, ამხნეებს, ახარებს სულს. მაგრამ რისი სიმბოლოს მატარებელია ეს, მღვდლის მიერ საცეცხლურით საკმეველის კმევა? რა თქმა უნდა, ღმრთისმსახურების სხვადასხვა მომენტში კმევას ეძლევა განსხვავებული სიმბოლური მნიშვნელობა. ერთ-ერთი მათგანი შემდეგია:

საკმეველი, რომელიც შეიცავს კეთილსურნელებას - ეს ის ფარული რელიგიური განცდებია, რომელნიც გულის სიღრმეში ქრისტეანებს მოაქვთ ეკლესიაში - აქ სინანულიცაა და მადლიერებაც, სიმდაბლე, ვედრება, თხოვნა, სიყვარული და სხვა მრავალი კეთილშობილური გრძობა, ღმრთისაკენ მიმართული. რამდენ მწუხარებაში, შრომაში, ბრძოლაში, განსაცდელში, რომლებითაც შევიწროებულა ამ ქვეყანაზე ქრისტეანის ცხოვრება - იშვენ ეს განცდები; ასევე საკმეველიც შედგება კეთილსურნელოვანი დღვილისაგან, მღვდლებზე დიდი შრომით მოგროვებული მრავალ ყვავილთა არომატისაგან. სიმბოლურია ისიც, რომ ძველად საკმეველი თვით მორწმუნეებს მოჰქონდათ ტაძარში.

საცეცხლური, რომელიც ხშირად ტაძრის ფორმისა კეთდება - ასიმბოლოებს ეკლესიას; მისი ოქროს ვარაყი, მორთულობა, ზოგჯერ ემალით ან ძვირფასი ქვებით - სახეა ჩვენი ეკლესიის დიდებისა და დიდებულებისა. საცეცხლური შედგება ორი ნაწილისაგან - ისევე როგორც ერთი კათოლიკე ეკლესია, რომელიც ნაწილობრივ ჯერ კიდევ დედამიწაზეა “მებრძოლი”, ნაწილობრივ კი უკვე ზეცაშია “მოზეიმი”. დავვირგვინებული ჯვრით, ეშვება მღვდლის ხელიდან სამი მოოქროვილი ჯაჭვის საშუალებით, ასევე წმიდა ეკლესია - არა ამქვეყნიურია, დედამიწაზე იგი - ზეციდანაა, თითქოს თვით ცა მოიდრიკა მიწისაკენ, თითქოსდა ოქროს კიბეა, მიწიდან ზეცად აღმყვანებელი, რომელიც უპყრია სამერთი ღმრთის მაცხოვრებელ მარჯვენას.

გახურებული ხის ნახშირი - ჩვენი მართმადიდებლური სარწმუნოებაა, რომლის მთავარი ცენტრი - ცხოველსმყოფელი ჯვარია, მასზე ჯვარცმული უფლით, ძელი, რომელსაც ეკლესია მარადღე ალტობს მხურვალე ცრემლით, სიყვარულის ცეცხლით მოიცავს ჩვენთვის ჯვარცმულს. სწორედ ამ ძელზე ღმრთის ძის სიკვდილმა მოგვმადლა ჩვენ წმიდა ცეცხლი - მადლი სულისა წმიდისა. აი ამ “ნაკვერცხალზე” (მადლით აღსავსე სარწმუნოებაზე) წმიდა ეკლესია დებს “საკმეველს” - ქრისტეანთა გულის ღაღადს. თვით მორწმუნეებს ხშირად არ შეუძლიათ, ან არ გააჩნიათ კადნიერება ამაღლებული სიტყვებით, სასულიერო გამოთქმებითა და ფორმებით შემოსონ თავიანთი ლოცვითი გრძობები. ეკლესია კი სიმბოლური მოქმედებებით, ძველი ღმრთისმსახურების წესჩვეულებით, გალობით, ფსალმუნებით, ჰიმნებით, ღრმა პოეტური სახეებით, წმიდა გამოსახულებებით - მთელი თავისი ლოცვითი ცხოვრების წესით - ან აღიარებს დოგმატებს, ან აღავლენს ქებას, ან შესწირავს თხოვნას, ან მადლობს მონიჭებული წყალობი-

სათვის - შუამდგომლობს ღმერთის წინაშე ტაძარში მდგომ ყველა მლოცველზე. ეკლესია თავისი ღმერთისმსახურების მეოხებით, თითქოსდა აღმართავს მორწმუნეთათვის მაღალ კიბეს ზეცისაკენ, უხსნის კარებს უზენაესი ღმერთის საყდრისაკენ, რომელშიც შემავალნი ადვილად იქნებიან შესმენილნი, მიიღებენ წყალობას, შესძლებენ მოიხვეჭონ სულიწმიდის მადლი.

წკრიალა ხმით მოთამაშე საცეცხლურის ზარები - ეს მთელი ის “მხიარულ-მწუხარე” გალობაა, რომელსაც დღედაღამ აღავლენს თავის საყვარელ ზეციურ სიძისადმი სძალი ეკლესია...

და აი საცეცხლურიდან წმიდა სახეებისაკენ აღიწევა საკმევლის კეთილსურნელება, რაც სიმბოლურად წარმოადგენს ღმერთისათნო ერთად შერწყმულ, “სულიერ სურნელებაში” მრავალი არომატისაგან მდიდრად შეერთებულ ტაძარში მდგომ ყველა მორწმუნის ლოცვას. ხოლო “სადაცა იყვნენ ორნი გინა სამნი შეკრებულ სახელისა ჩემისათვის, მუნ ვარ მე შორის მათსა”, “უკეთუ ორნი თქვენგანნი შეითქვნენ ქვეყანასა ზედა ყოვლისათვისვე საქმისა, რომელიცა ითხოონ, ეყოს მათ მამისა ჩემისაგან ზეცათაჲსა” - ამბობს უფალი (მათ. 18. 19, 20). რა თქმა უნდა, შეთანხმებული ერთ კეთილსურნელებაში ეკლესიის ლოცვა შეუძლებელია არ იყოს მიღებული ზეციურ საკურთხეველთან. და რა ბევრს კარგავს ადამიანი, როდესაც არ მოაქვს ტაძარში თავისი “საკმევლი” და არ დებს მას ეკლესიის ანთებულ “საცეცხლურზე”!

ყოველივე ზემოთქმულს მოიცავს მღვდლის ლოცვა, რომელსაც იგი წარმოთქვამს კმევის დაწყების წინ: “საკმევლსა შევსწირავთ შენდა, ქრისტე ღმერთო ჩვენო, საყნოსელად სუნელუბისა სულიერისა, შეიწირე შენსა ზეცისა საკურთხეველსა, და ნაცვლად გარდამოგვივლინე ჩვენ მადლი სულისა შენისა წმიდისა”.

ამინ!

წმ. ლიტურგიაზე ჩვენი ახლობლების მოხსენიების შესახებ

ყოველმა მორწმუნემ (მათ შორის დამწყებმაც) იცის რაოდენ მნიშვნელოვანია ახლობელ ადამიანთა, როგორც ცოცხალთა ასევე მიცვალებულთა მოსახსენებლის შეგზავნა საკურთხეველში (წმ. ლიტურგიაზე მოხსენიებისათვის). მაგრამ ყველას კარგად როდი ესმის რა ხდება ამ მოხსენიების დროს. ლიტურგიის მზადებისას, მღვდელი ფეშხუმზე ასვენებს სეფისკვერიდან ამოღებულ პურის ნაწილს, რომელიც განასახიერებს ჩვენთვის ჯვარცმულ თვით უფალ იესუ ქრისტეს, მარჯვენა მხარეს ათავსებს ნაწილს ყოველადწმიდა ღმერთისმშობლის სახელზე, მარცხენა მხარეს - წმ. ანგელოზთა* და ეკლესიის ყოველთა წმიდათა პატივად, ხოლო ქვემოთ - ნაწილებს ცოცხალ და მიცვალებულ მართლმორწმუნე ქრისტეანეთა მოსახსენებლად. როგორც მე-15 საუკუნის მოღვაწე მამა, წმ. სვიმეონ თესალონიკელი ამბობს: “ამ ღმერთაებრივ სახესა და მოქმედებაში, გარკვეული სახით, თვით იესუს ვხედავთ და მთელ მის ერთიან ეკლესიასაც ვჭვრეტთ... აქ უდიდესი საიდუმლოა - ღმერთი ადამიანთა შორის და ღმერთი ღმერთთა შორისაა, რომელთაც მიიღეს განღმერთობა ჭეშმარიტი ღმერთის მიერ. აქ - მომავალი სუფევა და მარადიული ცხოვრების გამოცხადებაა”. და აი, წმ. ლიტურგიის დროს, რომელიმე ქრისტეანი-სათვის ამოღებული ნაწილი წარმოადგენს თვით ამ პიროვნებას და მისთვის აღესრულება ღმერთისადმი მსხვერპლის შეწირვა. ეს ნაწილი თავსდება ფეშხუმზე, უფლის ყოველადწმიდა ხორცის გვერდით, ჩაეშვება ბარძიმში, განიპოხება საღმრთო სისხლით და, სიწმიდითა და სულიერი ნიჭით აღვსილი, მადლს გარდამოუვლენს მას, ვისი სახელისთვისაც შეიწირება; როგორც წმ. მამები ამბობენ: მიმადლებს განწმედას, ცოდვათა მიტევებას, უბედურებათაგან დაცვას, ხორციელ და სულიერ სიჯანსაღეს და საერთოდ, მრავალ სარგებელს. მაგრამ როგორც წმ. სვიმეონი ამბობს (ვაგრძელებთ ზემოთ მოყვანილ სიტყვას): “აქ ადგილი არა აქვთ ურწმუნოებსა და სხვაგვარად მოაზროვნეებს. ამიტომ, საერთოდ, მღვდელმა არ შეიძლება შესწიროს ნაწილები არამართმადიდებელისათვის ან აღასრულოს მისთვის ხსენება. ასევე არ შეიძლება ნაწილის შეწირვა მისთვის, ვინც ამკარად სცოდავს და მოუნანიებლად ცხოვრობს: ვინაიდან ეს შეწირვა სასჯელის მიზეზი იქნება მისთვის, ისევე როგორც სასჯელის ღირსი ხდება ის, ვინც სი-

ნანულის გარეშე ეზიარება...” იგივე წმ. მამა გემოდღვრავს: “რამდენადაც სარგებლის მომტანია ქრისტიანის სახელის ღირსეული მატარებლისათვის ამ მსხვერპლის შეწირვა, იმდენად უბედურებისა და ზიანის მომტანია მისთვის, ვინც ცოდვიან ცხოვრებასაა მიცემული და უღირსად ატარებს ქრისტიანის სახელს. მღვდელმოქმედების დროს, საღმრთო პურის ხორცად გარდაქმნისას, ფეშხუმზე მოთავსებული ქრისტიანის სახელზე ამოღებული ნაწილი ხდება განწმედის ზიარი და წმ. ბარძიმში ჩაშვებისას აღივსება ცხოველსმყოფელი სისხლით, ამიტომ იმ სულს, ვისთვისაც შეიწირა, გარდამოუვლენს მადლს: ამ დროს აღესრულება სულიერი შეერთება ადამიანისა ღმერთთან. თუ სული ღმრთისმოსავია, ან, შესაძლოა, უძლურების გამო ცოდვაში ვარდება, მაგრამ შემდეგ სინანულით განიწმიდება, მაშინ ამგვარი ადამიანი უხილავად სულიწმიდას ეზიარება, ხშირად კი ხორციელ სარგებელსაც იღებს. ხოლო თუ ვინმე ცოდვასაა მიცემული და მისგან განშორება არ სურს, როგორც ღმერთთან ურთიერთობის უღირსი, უფრო მეტ სასჯელს მიიღებს მისთვის შეწირული ძღვენის გამო. ამიტომ მღვდელმა ყურადღება უნდა მიექციოს, რომ არ მიიღოს შესაწირავი (ე. ი. - სეფისკვერი მოსახსენებლით) და არ აღამაღლოს მსხვერპლი (ე.ი. - ნაწილი) ამგვარი ადამიანისათვის, ამისათვის თვით მღვდელიც მიიღებს სასჯელს მასთან ერთად. ამის გამო შეემთხვევა ხოლმე ადამიანს განსაცდელი და მწუხარებები, “ამისთვის მრავალ არიან თქუენ შორის უძლურ და სნეულ, და წვანან მრავალნი” - ლაღადებს პავლე (1 კორ. 2,30) იხ: ქვ. უ ჟ ჟ "კ ჯჯ ჯ ჟ" §63 და "ჯჯ ჯჯჯ ჯ ჟ ჯჯ ჟჯჯ " §62) ამრიგად შევშინდეთ ამ მკაცრი გაფრთხილებით წმ. მამისა (- რომელსაც ღიდად პატივს ცემს ყველა მისი მომდევნო ლიტურგიისა და ეკლესიის განმმარტებელი და ხშირად მოჰყავთ ციტატები), სასწრაფოდ ამოვიღოთ ჩვენი მოსახსენებლიდან ასეთი საეჭვო ქრისტიანთა სახელები, რომ სარგებლის ნაცვლად ზიანი არ მივყენოთ! როგორც წმ. სვიმეონ ახალი ღმრთისმეტყველი გემოდღვრავს: პირთა რვა ხარისხია, რომელთა ცხონებისათვის საჭიროა ეკლესიის ლოცვა: “დაღუპულნი, დატყვევებულნი, გზაბნეულნი, მოწყლულნი, დაცემულნი, მიმავალნი და სრულყოფილნი”. ყოველი ამათგანი საჭიროებს განსხვავებულ ლოცვას: “დაღუპულნი - ლოცვას იმისთვის, რომ ღმერთმა მოიძიოს და ჰპოვოს”, “დატყვევებულნი - ე. ი. ვნებებსა და ეშმაკს დამონებულნი - რომ მადლმა განათავისუფლოს”, “გზაბნეულნი - რომ მადლმა გაუნათოს” და ა.შ. და ვისაც სურს, რომ მისი ლოცვა შესმენილი იყოს, “დაე, იზრუნოს, რომ მისი ლოცვა ყოველ მათგანს შეესაბამებოდეს, რათა ამაოდ არ დაშვრეს”. ასევე მათთვის, ვინც უკიდურესად დაუდევარია, ილოცე, მაგრამ “ის კი არ ითხოვო, რომ ღმერთმა შეიწყალოს, რადგან ეს შეუძლებელია, სანამ უმოქმედობაში არიან, არამედ რომ განანათლოს და ძილისაგან გამოაღვიძოს”, ვინაიდან ვინც ითხოვს რაიმეს, უნდა იცოდეს, რას ითხოვს და მას ნათლად წარმოიდგენდეს”, სხვა შემთხვევაში ასეთი “არასოდეს არ იყო, არ არის და არც იქნება შესმენილი ღმერთის მიერ” - ამბობს წმ. მამა (სტ. 15). განა ამიტომ არ რჩება ხოლმე ხშირად ჩვენი ლოცვები უნაყოფო ან ზიანის მომტანი მათთვის, ვისთვისაც ვლოცულობთ?!

მოყვასის სიყვარული

ხალხი ხშირად საუბრობს მოყვასის სიყვარულზე, მაგრამ რას ნიშნავს ნამდვილად გიყვარდეს სხვა ადამიანი? გიყვარდეს — ნიშნავს სხვასთან ერთად გსურდეს ბედნიერებით ტკობა. ყოველ ადამიანს აქვს ბუნებრივი მოთხოვნილება მიისწრაფოდეს უსაზღვრო სიყვარულისაკენ, ბედნიერებისაკენ, ე. ი. კეთილდღეობისაკენ. ასევე ბუნებრივია ჩვენი გულისათვის სხვა მისწრაფებაც — ამ სიხარულის ახლობლებთან ერთად გაზიარება. თავისთავად ყველამ იცის, რომ როდესაც მის ცხოვრებაში ბედნიერი წუთები დგება, როცა უეცრად ჰპოვებს რაღაცა ძალიან კარგს, სასიამოვნოს, ლამაზს — მაშინვე ჩნდება ახლობლების, მეგობრების, ნათესავების მოხმობის სურვილი — მათთან ერთად გაიზიაროს ეს სიხარული. მაგრამ აი - ღმრთისაგან განდგომის შემდეგ, ადამიანებმა აღარ უწყიან თავიანთი ჭეშმარიტი ბედნიერება. ადამიანი შემოქმედისაგან იმისათვის იყო შექმნილი, რომ სიხარულსა და სიცოცხლის სისავსეს, სულიერ გამდიდრებას ჰპოულობდეს ღმერთში, მადლისმიერ ერთობაში ღმერთთან და მასში მოყვასთან:

მხოლოდ ღმერთში შეეძლო ადამიანს შეეძინა ჭეშმარიტი ბედნიერება, ყველა შინაგან სურვილ-თა აღსრულება. დაკარგა რა ეს ორიენტირი, ადამიანი ჭეშმარიტი სიკეთის ჩანაცვლებას წარმავალ სამყაროში, ადამის ცოდვის გამო დაწყევლილ (დაბ. 3-17), განკითხვის დღეს ცეცხლისათვის გამზადებულ მიწაზე (2 პეტრ. 3-7) დაექვს. ახლა კაცთაგან ერთი თავის ბედნიერებას სიმდიდრეში ხედავს, მეორე - ამაო დიდებაში, მესამე - ავხორცობაში, სხვა - პატარა ობივატელურ სიმშვიდეში, თბილ "ოჯახურ ბუდეში"... შესაბამისად, "უყვართ რა" ახლობელნი, ცდილობენ მათ ჩაბმას ამ კეთილდღეობის ილუზიის დევნაში, აიძულებენ მათ გონებასა და გულს დამორჩილდნენ უნაყოფო ფუსფუსს, რომელსაც საბოლოოდ მხოლოდ იმედგაცრუება მოაქვს. თვით მოტყუებულნი, ისინი ნრისხდებიან "საყვარელ" ადამიანებზე, როცა ისინი არ თანაურ-რძნობენ მათ ბრძოლას კეთილდღეობის ამ ქიშკრისათვის.

დაცემული ადამიანი კვლავ ინარჩუნებს სიყვარულის მოთხოვნილებას, მას ისევ შეუძლია „თავგანწირვით“ იზრუნოს ძვირფას ახლობელზე, არ დაიშუროს ძალა, ზოგჯერ სიცოცხლეც, რომ მოიპოვოს მისთვის ის, რასაც „ბედნიერებად“ მიიჩნევს. მაგრამ თუ თვითონ ბედნიერებად თვლის იმას, რაც სინამდვილეში ჭეშმარიტი, საუკუნო კეთილდღეობის გზას განაშორებს და მასთან მიახლების საშუალებას ართმევს - მაშინ რა არის ეს „სიყვარული“ თუ არა დამღუპველი სატანური საცდუნებელი? თითქოს მავანი განცხრობით მიირთმევს სასიკვდილო შხამით მოწამ-ლულ კერძს, თვითონ ვერ ამჩნევს ამას და ძმობის და სიყვარულის გრძნობით აღვსილი მეგობ-რებს უხმობს ტრაპეზის გასაზიარებლად - აი სახე მიწიერი, არასულიერი სიყვარულისა!

ამგვარად, იმისათვის, რომ ჭეშმარიტად, ღმერთში გვიყვარდეს მოყვასი, მისთვის ნამდვილი სიკეთის მოსატანად, ვალდებულნი ვართ, უწინარესად, კარგად გვესმოდეს, სწორად ვეძებოთ საკუთარი ბედნიერება, გარდა ამისა, უნდა ვისწავლოთ საკუთარი თავის სწორი სიყვარული! დიანხ, ჩვენ გვიყვარს საკუთარი თავი, მაგრამ ამა სოფელში, გვსურს მიწიერი სიკეთენი, მიწიერი დიდება, მიწიერი წარმატება, წარმატალ წუთისოფელში ვეძებთ სიმშვიდეს, ნუგეშს, სიხარულს. მარადისობისათვის არ გვიყვარს საკუთარი თავი: მომავალი საუკუნის ცხოვრებას თითქმის არ ვინხსენებთ, ცხონებისათვის, შეწყალებისათვის, ცოდვისმიერი სიკვდილისაგან დახსნისათვის უგულოდ ვლოცულობთ, ზეციური სამეფოს დაუსრულებელ კეთილდღეობაზე ოდნავ თუ ჩა-ფიქრდებით. ხშირად ჩვენი სამუდამო ხვედრის შიშის გარეშე ვაკეთებთ იმას, რაც განგვაშორებს ღმერთს, საუკუნო ნეტარებას, იმას, რაც გაუნელებელი ტანჯვისათვის გაწირვით, დაუსრულე-ბელი ბედნიერების წართმევით გვემუქრება. მაგრამ ჩვენ ყოველდღიურად, უშფოთველად ვეწა-ფებით ამ მომაკვდინებელი სასმელით სავსე თასს, ჩვენივე სინდისის მრისხანე გაფრთხილების მიუხედავად...

ამ სავალალო მდგომარეობაში შეეძლებოდა კი წმიდად დავიცვათ უფლის მცნება "გიყვარდეს მოყ-ვასი შენი, ვითარცა თავი შენი" (მათ. 22-39)? სამწუხაროდ, ბევრ ჩვენგანს უნდა ვთხოვოთ არ აენონ მაინც მოყვასს, როგორც საკუთარ თავს ვნებენ. მამ ასე, უპირველესად მოყვასში პატივი მივაგოთ ღმერთის ხატებას, გვეშინოდეს არ ვაცდუნოთ იგი, მის სულიერ ძიებას ვსცეთ პატივი, გაფრთხილდეთ ღმერთისკენ სავალ გზას არ ავაცდინოთ, მიწიერი, ცოდვიანი განწყობა არ გა-დავცეთ, არ ჩაუუნერგოთ ჩვენი მცირედმორწმუნეობა, სულმოკლეობა, ხორციელი სიბრძნე, ჩვენი ნელთბილობით არ გავანელოთ მისი მოშურნეობა, ზეციურ მისწრაფებას არ მოვწყვი-ტოთ წარმატალ სიხარულთა შეთავაზებით. ჩვენი სულიერი ცხოვრების საწყის დონეზე ეს იქნე-ბა სწორი დასაწყისი ამ მეცნიერების დასაუფლებლად: ქრისტეში გვიყვარდეს მოყვასი ჩვენი!